

Gen Bin Tagisi Jon da Mandagit

But piso gen

Jon unun pañdet 12 kabikon nani kinda. Amin da Jon do Yesu da butdasi galak tañ imgut amin unun yañ nandañ. Unun Jon dagin 1 Jon, 2 Jon ae 3 Jon gat ae Pañalon Abi gat kisi mandagit.

Jon da Yesu pi masi masimi morapmi agit unun kisi dima mandagit do yosok. Mani Yesu unun asi Mesaia, Piñkop da miñat aminyo yokwikon bañ timitdo manjigit amin, yañ nandaneñ do pi madep diwari agit unun bañgin mandagit.

Gen Bin Tagisi on mandagitgwan Jon da Yesu do yañ yosok, “Piñkop dakon Gen da amin dagañek amin nin da binapmon egipgut.” Jon da miñat aminyo da Yesu Piñkop dakon Monji yañsi nandañ gadañ imni do nandaneñ mandagit. Jon da Yesu nandañ gadañ iman amin unun egip egip teban abidokdañ yañsi nandaneñ mandagit (20.31 do koki).

Jon papiakon yo diwari pindakgamañ unun yañ: Miñat aminyokon yo morap toñ unun bañ timigek Yesu da tilak gen yagit unun bañ mandagit. Do mirim, ae pakbi, ae bret, ae teñteñi, ae wain obi, ae sipsip kila amin unun dakon gen pindakgamañ.

Gen da amin dagañek amin bikbigon egipgut

(Kilapmi 1)

Gen egip egipmi toñ da amin dagagit

1 ¹aYo morap dima altañakwa wasok wasogikon Gen unun egipgut. Gen unun Piñkop gat egipgumal, ae Gen iyi Piñkop unun. ²Unun kalipsigwan yo morap dima altañakwa Piñkop gat egipgumal. ³bPiñkop da unun Gen nañ gin yo morap kisisi wasañ mudagit. Kosit ñwakñwari kindakon da yo kinda dima noman tagit. ⁴cIyi unun egip egip dakon malunsi egipgut. Unun egip egip da amin teñteñañ yomgut. ⁵dAñakwan unun teñteñi da pilin tukgwan teñteñañban pilin tuk da dima aban kimagit.

^a 1.1 Jn 17.5; 1Jn 1.1-2; PA 19.13 ^b 1.3 1Ko 8.6; Kol 1.16-17; Ibr 1.2 ^c 1.4 Jn 5.26
^d 1.5 Jn 3.19

⁶Pinjkop da amin kinda yabekban apgut, unjun mani Jon. ⁷Unjun da abinj amin kisisi geni nandaŋ iminjek tenjtenj nandaŋ gadaŋ imni do tenjtenj dakon but piso gen yagit. ⁸Jon iyi tenjtenj dima. Unjun da tenjtenj dakon but piso gen gin yagit.

⁹Tenjtenj bamisi unjun miktimon pinjek minjat amin morapyo tenjtenj yomisak.

¹⁰Gen unjun miktimon pinj egipgut. Miktimon gat ae yo morap miktimon ton unjun iyi wasagit, mani miktimon ekwan miktimon amin da nianjen amin kinda yanj dima kanja pisagit. ¹¹Iyi da kokupmon apban dabini da dima abidawit. ¹²Mani amin morap not anj iminjek mani nandaŋ gadaŋ imngwit amin, unjun amin Pinjkop dakon monji gwayonisi ani do yagit. ¹³Unjun mej datyo da yawikon da dima altawit. Ae amin da galak togon da dima. Pinjkopmon da altawit.

¹⁴^hGen unjun amin daganban nin gat egipgumanj. Egakwan Dat da monji kaloŋi yabekban pigit unjun dakon tilimni kagimanj. Nandaŋ yawot ae anjak bamisi unjun aminon tugagit. ¹⁵Unjun dakon mibili Jon da madepsi yanj tidanjek amin yanj yoyigit, “Nak unjun amin dakon mibilni do yanj kili dayigim, ‘Unjun amin nak da buŋon abisak, mani nak dima altaŋapbo kilisi egipgut, do nak nwapmanjad.’ ”

¹⁶Nandaŋ yawot unjun aminon tugagit da tosok, do nin kisisi gildari gildari panjplulanjakwan gisami tonj ekwamanj. ¹⁷Nido Pinjkop da Moses iyinjban gen teban nimgut, mani nandaŋ yawot gat ae anjak bamisi unjun Yesu Kristokon da apgut. ¹⁸Pinjkop unjun amin kinda da dimasi kagit. Mani Monjisi kaloŋi, Datni da kapmatjok egisak, unjun da Pinjkop dakon mibili kili noligit.

Jon telagi pakbi sogok da gen yagit

(Mt 3.1-12; Mk 1.7-8; Lk 3.15-17)

¹⁹Juda amin Jerusalem egipgwit unjun da mukwa sogok amin ae Liwai amin yabekba Jonon kinj yanj iyiwit, “Gak nianjen amin kinda?”

²⁰Yanba Jon da iyi dakon mibilni dima anjksibigit. Yanj tenjtenjanek yanj yoyigit, “Nak Kristo dima.”

²¹^kYanban iyiwit, “Yanj kanj gak namin? Gak Elaija bo?”

Yanba yoyigit, “Dima.”

Aeni iyiwit, “Gak kombi amin unjun apjak do jomjom amanj, unjun bo?”

Yanba yoyigit, “Dima.”

²²Yanban iyiwit, “Gak namin? Gak da gen kobogi niyinjbi kinj amin yabekba abimanj yoyino. Gak gaga do namin yanj yosol?”

²³^lIyinjba Jon da kombi amin Aisaia da kalipsigwan gen kinda yagit unjun da aripmon yanj yoyigit,

“Nak amin kinda miktimon amin da aripmi dima egipmi timon da yanj tidanjek yanj yosot, ‘Amin Tagi dakon kosit yulba kilegisi asak.’ ”

^e 1.6 Mt 3.1; Lk 1.13-17,76 ^f 1.9 Jn 8.12 ^g 1.13 Jn 2.11; 3.3-6; 1Pi 1.23 ^h 1.14 Pil 2.7

ⁱ 1.17 TP 34.28; Ro 6.14 ^j 1.18 TP 33.20; Jn 6.46; 1Ti 6.16 ^k 1.21 GT 18.15,18; Mt 11.14

^l 1.23 Ais 40.3

24 Parisi amin da unjun amin yabekba apgwit. 25 Unjun amin da Jon sanjenek yan iyiwit, “Gak Kristo dima, ae Elaija dima, ae unjun kombi amin dima kan, nido amin telagi pakbi son yomisal?”

26 Yan yanba Jon da yan yoyigit, “Nak amin pakbisi ban telagi pakbi son yomisat, mani amin kinda ji da bikbigon akdak, unjun amin ji dima nandan iman. 27^m Unjun nak da manjikon noldak. Nak yombem yokwi da kandap gwil napni tagi dima witalgen.”

28 Jon gat gen yan nandat awit unjun Betani kokupmon Jordan Pakbi usugap tet unjudon awit. Jon unjudon egek amin telagi pakbi son yomgut.

Yesu unjun Pinjop dakon Sipsip Moniñni

29ⁿ Gildat kinda do Jon da Yesu iyikon opban kanjek yan yagit, “Kabit, on Pinjop dakon Sipsip Moniñni. Unjun miktim amin dakon diwarini wiririkdak. 30° On amin do nak kili dayigim, ‘Amin kinda nak da bujon abisak unjun da nak si nwapmandak, nido nak dima altañapbo kilisi egipgut.’ 31 Nak naga dima nandan ingum, mani Israel amin kabi da unjun amin kan nandanjo ani do anek telagi pakbi son yominek apgum.”

32^p Jon yan tetentanjek aeni yagit, “Nak kanapbo Telagi Wup kinarim da miktimon pan unjun da tilak Kwen Kokup da Yesukon pigit. 33 Nak naga unjun amin dima nandan ingum. Mani Pinjop da nak telagi pakbi son yobek do yabegek yan nayigit, ‘Gak kanbi Telagi Wup amin kinda da kwenon pin yikban kan yan nandaki, unjun amin da amin Telagi Wup nan telagi pakbi son yomdisak.’ 34^q Unjun amin nak naga kagim, do yan si dayisat, unjun amin unjun Pinjop dakon Monji.”

Yesu wasanjek panjetni timikgit

35 Gildat kinda do Jon gat panjetni bamori gat unjudon gin akgwit. 36^r Agek Yesu obinjakwan kanjek yan yoyigit, “Kabit, on Pinjop dakon Sipsip Moniñni!”

37 Jon da gen unjun yanban nandanjek panjetni bamot Yesu yolgimal. 38 Yolakwal Yesu da tobil pindagek yan yoyigit, “Yo ninan wisamal?”

Yanban yan iyigimal, “Rabai, gak dukon egisal?” (“Rabai” unjun gen dakon mibili unjun “Yoyinet.”)

39 Yan yanbal Yesu da yoyigit, “Jil abin konjil.”

Yan yanban kin yutni kagimal. Kanjek pilindo 4 kilok agit do Yesu gat egipgwit.

40^s Amin bamot Jon dakon gen nandanjek Yesu yolgimal, kinda mani Andru unjun Saimon Pita dakon padige. 41 Andru Yesu yipmanek unjudon gin Saimon wisin kan yan iyigit, “Nin Mesaia kili kaman.” (“Mesaia” dakon mibili unjun “Kristo”).

^m 1.27 Jn 1.15 ⁿ 1.29 Ais 53.6-7; 1Pi 1.18-19 ^o 1.30 Jn 1.15 ^p 1.32 Mt 3.16
^q 1.34 Mt 3.17 ^r 1.36 Jn 1.29 ^s 1.40 Mt 4.18-20

42 ‘Yañ iyigek abidan anjan Yesukon kin altanbal Yesu da Saimon kanek yañ iyigit, “Gak Saimon, Jon dakon monji. Buñon amin da Sipas yañ gayini.” (“Sipas” unun dakon mibili unun “Pita”)

Yesu da Pilip gat Nataniel gat yañ yomgut

43 Wisa dagokdo Yesu Galili Provinskon kik do anek Pilip kan kwan yañ iyigit, “Abin nak nol.”

44 Pilip unun Betsaida kokupmon nani, Andru gat Pita gat dakon kokup isalni.

45 Pilip unun kin Nataniel kan kwan yañ iyigit, “Moses da gen teban papiakon amin kinda do gen mandagit, ae kombi amin da gen mandawit, unun amin kili kan kwaman. Unun Yesu, Nasaret kokupmon amin, Josep dakon monji.”

46 Yanban Nataniel da iyigit, “Yo tagi kinda Nasaret kokupmon tagi dima altogi nandisat.”

Yanban Pilip da yañ iyigit, “Abinek ka.”

47 Yesu da Nataniel apban kanek Nataniel do yañ yagit, “Kabit, Israel amin bamisi kinda abisak. Unun amin topni minisi.”

48 Yanban Nataniel da Yesu yañ iyigit, “Nian anek nak dakon mibilno nandisat?”

Yañ yanban Yesu da gen kobogi yañ iyigit, “Pilip dima yañ gaminjakwan gak pik kindap mibilon yigaki kili gandat.”

49 “Nataniel unun gen nandanek yankwok yañ agit, “Yoyinjet, gak Pinokop dakon Monji. Gak Israel amin dakon Kila Amin Madep.”

50 Yanban Yesu da yañ iyigit, “Nak da gak pik kindap mibilon yikbi gandat yañ gayiko unun do anek nandan gadan namisal. Don unun si yapmanek wasok nwanjwarisi pindatdisal. ⁵¹ Nak asisi gayisat, don Kwen Kokup wital kinakwan kokdisal. Kanaki Pinokop dakon anelo kabi da Amin Dakon Monjikon wikwan pangin akdan.”

Yesu man madepni pidanbisi yañ koni do wasok tapmimi ton agit

(Kilapmi 2–4)

Yesu da yanban pakbisi da wain dagawit

2 ¹ Pi agak bamori mudanjakwal Kana kokup, Galili miktimon minjat pakpak kinda dakon sojnok madep kinda awit. Aba Yesu dakon menji da kin pindakgit. ² Yesu gat pandet kabini gat kisi yañ yoba opba unun minjat pawiron kisi egipgwit. ³ Egek wain nan mudanja Yesu menji da yañ iyigit, “Wain kili mudan.”

^t 1.42 Mt 16.18 ^u 1.42 Nin da genon ‘Pita’ dakon mibili unun ‘Tip.’ ^v 1.45 GT 18.18; Ais 7.14; 9.6; Jer 23.5; Esi 34.23 ^w 1.49 Mt 14.33; 16.16; Mk 3.11 ^x 1.51 WW 28.12

⁴Yañban Yesu da iyigit, “Menj, gak da nak diwat dima nayiki. Abisok unun nak dakon bisap dima.”

⁵Yañban menji da oman amin yañ yoyigit, “Yo kinda do dayinban kan unun ani.”

⁶Pakbi tibit madep daman 100 lita da tilak tip ban wasanji 6 kabi yañ tawit. Juda amin da anpakni yolek Pinokop da dabilon kilek tok do unun pakbi tibit ban kolej soj soj ani do tawit.

⁷Yesu da oman amin yañ yoyigit, “Ji pakbi kolej tibirikon tagalba pikwan.” Yoyinban yañ aba genikon win tugawit.

⁸Yañ aba yoyigit, “Ji diwari kolej panpan jap noknok kila aminon panjit.” Yoyinban panji imgwit.

⁹Pakbisi da wain dagagit do jap noknok kila amin da anjikilik kok do nan nandaban galagisi agit. Oman amin pakbi kolewit unun da Yesu da yo agit unun kawit, mani kila amin dima kagit, do wili minat pagit unun yañ iban ¹⁰opban yañ iyigit, “Mibiltok wain galagisi yomno morapmi nanakwa, don wain isaliban yomno non. Kositnin yañ tosok, mani gak wain tagisi panjutnanji tan ban bujon don yomisal.”

¹¹Unun wasok tapmimi ton Yesu da Kana kokup Galili miktim unudon mibiltoksi wasajek agit. Yañ ajek tilimni yolinban panjetni da unun kanej nandan gadaj imgwit.

¹²^zYesu Kana kokup yipmajek menji gat padige kabi gat ae panjet kabini gat Kapaneam kokupmon kin unudon gildat kabi kinda egipgwit.

Yesu da Telagi Yut Madepmon monej ilit pi awit amin yolgit
(Mt 21.12-13; Mk 11.15-17; Lk 19.45-46)

¹³^aJuda amin dakon Yapyap Bilak kapmat tanakwan Yesu Jerusalem gigit. ¹⁴Kin Telagi Yut Madep unun da nagalgwan pigi pindakban amin monej ilit pi awit. Amin diwari unun bulmakau, sipsip ae minam ban monej ilit pi awit. Anakwa amin diwari da tamonikon yigek monej kulabik aba pindakgit. ¹⁵Yañ pindagek nap diwat diwat timigek unun ban amin ae bulmakau ae sipsip kisi baljan yolban telagi yut yipmajek wanga abigiwit. Yañ ajek Rom dakon monej ban Telagi Yut Madep dakon monej kulabik an an awit amin dakon monejni wiririkban kinakwa tamoni pantobilgit. ¹⁶Ajek minam ban monej ilit pi awit yañ yoyigit, “Minamji timik wanga panabigit! Ji da kulabik aba Datno dakon yut monej ilit tamo yombem dima asak!”

¹⁷^bYañban panjetni da gen kinda Pinokop da papiakon tosok unun do nandawit. Gen unun yañ tosok:

“Gak dakon yut do galagisi nandisat, unun do ajek unun yut da tagisi tosok do pini asat.”

y 2.4 Jn 7.30; 8.20 z 2.12 Mt 4.13 a 2.13 TP 12.1-27 b 2.17 Kap 69.9

¹⁸Juda amin da yo agit unun kanjek yan iyiwit, “Ni wasok tapmimi tonj kinda nanj noliŋbi kanjek gak yan mudan gamiŋbi da unun yo asal yan gandanen?”

¹⁹“Yanba Yesu da gen kobogi yan yoyigit, “On telagi yut tuwilba gildat kapbi da butgwan nak da kaluk witjikdisat.”

²⁰Yanban Juda amin da yawit, “Nin bilak 46 kabi da butgwan telagi yut on agiman. Gak da gildat kapbi dogin witjik do yosol, ma?” ²¹“Mani telagi yut unun iyi dakon giptim do yagit. ²²“Don Piŋkop da Yesu kimoron nanj aban pidagit unun bisapmon panjetni da gen unun yagit unun do nandawit. Anek Piŋkop dakon gen gat ae Yesu da gen yagit kisi do nandaba bamisi agit.

Yesu da amin morap kisi dakon mibilni nandan mudosok

²³^fYesu Yapyap Bilagon Jerusalem kokup papmon egipgut bisapmon amin morapmi da wasokni tapmimi tonj madepsi aban pindagek nandan gadan imgwit. ²⁴⁻²⁵Mani Yesu da mibilni nandan mudagit, do but unun do dima yopgut. Amin kinda da amin dakon mibilni iyinjetjak do dima nandagit, nido iyi amin dakon butni kili pindak mudagit.

Yesu Nikodemus gat gen yagimal

3 ¹^sParisi amin kinda egipgut mani Nikodemus. Unun Juda amin dakon kila amin kinda. ²Unun amin kalbi kinda Yesukon kinj altan iminek yan iyigit, “Yoyinjet, amin kinda Piŋkop gat gadat gadat dima asak tam, gak da wasok tapmimi tonj asal unun aripmi dima aban. Do gak yoyinjet kinda Piŋkopmon da apgul yan nandan gamaman.”

³^hYanban Yesu da gen kobogi yan iyigit, “Nak asisi gayisat, amin kinda aeni dima altosak kanj, Piŋkop dakon Amin Kila Agakni aripmi dima kosak.”

⁴Iyiban Nikodemus da iyigit, “Amin pelan kili abi kinda da nianj anek aeni altosak? Meni da butgwan pigeke aeni tagi altosak?”

⁵ⁱYanban Yesu da iyigit, “Nak asisi gayisat, amin kinda pakbi ae Telagi Wupmon dima altosak kanj, Piŋkop da Amin Kila Asagon aripmi dima pigisak. ⁶^jAminon da altanbi unun amin, ae Wupmon da altanbi unun wup. ⁷Gak aego altoki dosi gayit unun do dima wiripdakgi. ⁸Mirim unun galaktokni yolek dukwan dukwan tagini kisak. Wuwigi nandamanj mani dukwan da abisak ae dukwan kisak unun dima kanj pisomanj. Amin morap Wupmon da altoj unun yan gin.”

⁹Yanban Nikodemus da iyigit, “Unun nianjon da noman toni?”

¹⁰Yanban Yesu da kobogi yan iyigit, “Gak Israel amin dakon yoyinjet kinda da yo morap on dima nandabi pisosok, ma? ¹¹Nak asisi gayisat,

^c 2.19 Mt 26.61; 27.40 ^d 2.21 1Ko 6.19 ^e 2.22 Lk 24.6-8; Jn 12.16 ^f 2.23 Jn 7.31
^g 3.1 Jn 7.50; 19.39 ^h 3.3 Mt 18.3; 1Pi 1.23 ⁱ 3.5 Esi 36.25-27 ^j 3.6 Jn 1.13

nin yo si nandamarj unjun do yomarj, ae yo si pindakgimarj unjun do yarj tenjtenjok amarj. Mani dayino ji gen unjun timit do dima galak toj. ¹²Nak miktimon yo toj unjun do dayiko nandaba bami dima asak. Yarj arj do Kwen Kokupmon yo toj unjun do dayiko nianjsi anjek nandaba bami asak? ¹³Amin kinda da Kwen Kokup dimasi wigigit. Amin Dakon Monji Kwen Kokup da pigit unjun dagin wigigit. ¹⁴^kKalip Moses da miktim kibiri timon tunjon amin anjenakgit, yarj gin amin da Amin Dakon Monji anjenotdarj. ¹⁵^lAnjenakba nandarj gadarj imni amin unjun kisisi egip egip dagok dagogi mini abidokdarj.

¹⁶^m “Piŋkop amin miktimi miktimi ekwarj unjun do but dasi galak tarj yomiŋek Monji kalonj yomgut. Unjun do nandarj gadarj imni amin Tipdom do amin dima ani. Egip egip dagok dagogi mini do amin ani. ¹⁷ⁿPiŋkop da Monji miŋat aminyo anpakni kokwin anjek gen pikon yopjak do miktimon dima yabekgit. Yokwikon banj timitjak do yabekban pigit. ¹⁸^oMonji nandarj gadarj imarj amin unjun kobogi yokwi dima timitni. Mani nandarj gadagi mini amin unjun Piŋkop dakon Monji kalonj dakon mani dima nandarj gadarj imarj, do kobogi yokwi timitni dakon yarj dagok kili anjyobi. ¹⁹⁻²⁰^pKobogi yokwi timitdarj dakon mibili unjun yarj: Tenjtenj da miktimon tenjtenjanban amin da anpakni yokwi noman toni do pasalek tenjtenj manj imiŋek pilin tuk do galak tawit. ²¹Mani gen bami panjek egisak amin unjun tenjtenjikon abisak. Abiŋek tenjtenjikon egakwan amin da kanja Piŋkop da anpuluganban anpak tagisi asak.”

Jon da Yesu dakon mibili yarj tenjtenjagit

²²^qUnjun da kwenon Yesu gat panjetni gat Judia miktimon kiwit. Panji panjetni gat egek amin telagi pakbi soj yomgut. ²³Anjakwan Jonyo kisi amin telagi pakbi soj yomgut. Ainon kokupmon pakbi morapmi tawit do amin unjudon apba telagi pakbi soj yomgut. Ainon unjun Salim kokup da kapmatjok toso. ²⁴(Unjun bisapmon Jon dam tebanon dima yipbi.)

²⁵Unjun bisapmon Jon dakon panjetni gat ae Juda amin kinda gat gen emat awit. Ni kosiron da pakbi sojek Piŋkop da dabilon tagi kilek togi yarj do gen emat awit. ²⁶Anjek Jon dakon panjetni da kiŋ Jon yarj iyiwit, “Yoyiŋdet, amin unjun Jodan Pakbi teri kinda gak gat egek mibilni yanji nandagimarj, abisok amin kisisi da unjun aminon kwa telagi pakbi soj yomisak.”

²⁷Yarja Jon da yarj yoyigit, “Piŋkop Kwen Kokup egisak unjun da amin kinda do pi kinda dima imisak kan tagi dima asak. ²⁸^rNak kalip gen yagim unjun disi nandarj, unjun yarj: ‘Nak Kristo dima. Piŋkop da nak

^k 3.14 IDT 21.9; Jn 8.28; 12.32 ^l 3.15 Jn 20.31 ^m 3.16 Jn 3.36; 10.28; Ro 5.8; 8.32; 1Jn 4.9-10 ⁿ 3.17 Lk 19.10 ^o 3.18 Jn 5.24 ^p 3.19-20 Jn 1.5,9; 8.12 ^q 3.22 Jn 4.1-2 ^r 3.28 Mt 11.10; Jn 1.20

yabekban mibiltan iminek abisat.' 29Wili kinda da miñat kinda pasak kan, miñat unun iyi do pasak. Panjakwan wili dakon notni da agek mirak yopmanek geni nandanekek kisik kisik asak. Abisok kisik kisik da nak da buron tugosok. 30Unun dakon man da wukwisi tosak, anjakwan nak dakon man da piñbi tosak.

31^s "Amin kwen da pigit unun da amin morap kisi yapman mudosok. Miktim amin unun on miktim dakon, ae nandak nandakni unun on miktim dakon. Amin Kwen Kokup da pigit unun da amin morap kisi yapman mudosok. 32^tUnun da yo morap pindak nandanjo agit unun do yan teñteñok asak, mani amin da nandaba bami dima asak. 33Geni do nandaba bami asak amin unun Piñkop da gen bami yosok yan nandan gadan. 34Amin unun Piñkop da yabekban apgut unun Telagi Wupni tagapmisok dima, tugok tugogisi tan imisak, do Piñkop dakon gen yan teñteñosok. 35^uDat da Monji but dasi galak tan iminek yo morap kilani asak do unun da kisiron yopgut. 36^vAmin morap Monji nandan gadan iman unun amin egip egip dagok dagogi mini abidon. Mani amin morap Monji dakon gen dima guramikgan unun amin egip egip dima abidoni. Piñkop dakon butjapni unun aminon toktogisi tosak."

Yesu da Samaria miñat kinda gat gen yagimal

4 1-2^wYesu da amin telagi pakbi soñ yoban panñetni morapmisi awit, yan Parisi amin da gen bini nandawit. Jon da panñet timikgit dakon tilakni unun yapgut yan amin da yanba nandawit. (Yesu iyi telagi pakbi dima soñ yomgut, panñetni da soñ yomgwit.) 3Yesu da Parisi amin da gen bino kili nandan nameñ yan nandanekek Judia Provins yipmanek tobiñ aeni Galili Provinskon kigit. 4Galili kik do Samaria Provins binap nan kigit.

5^xKiñ Samaria dakon kokup pap kinda mani Sika unudon kiñ altagit. Sika unun da kapmatjok miktim tim kinda tosoke, unun miktim tim kalipsigwan Jekop da monji Josep do imgut. 6Pakbi gapma kinda Jekop da kalip wayikgit unun miktimon tagit. Gildat binap anjakwan Yesu kosit agipgut do warari nandanekek unun pakbi gapma da ileñikon yik yawokgit. 7Yik yawogakwan Samaria miñat kinda pakbini kolek do apgut. Apban Yesu da yan iyigit, "Pakbi tagi koleñ nabi nokeñ?"

8(Panñetni jap yum do kokup papmon kili kiwit.)

9^yYanban Samaria miñat da Yesu yan iyigit, "Gak Juda amin kinda, ae nak Samaria miñat kinda, do nido pakbi nabi noko yan nayisal?" (Miñat unun mibili yan do yagit, Juda amin da Samaria amin gat not dima anek egipgwit.)

^s 3.31 Jn 8.23 ^t 3.32 Jn 3.11 ^u 3.35 Mt 11.27; Jn 5.20 ^v 3.36 Jn 3.16-18; 1Jn 5.12
^w 4.1-2 Jn 3.22 ^x 4.5 WW 33.19; Jos 24.32 ^y 4.9 Esr 4.1-5

^{10z}Yañban Yesu da iyigit, “Gak Piŋkop da but galak yo amin do isal yomisak uŋun nandisal tam, ae namin da pakbi nabi noko yaŋ gayik uŋun nandisal tam, iyinbi uŋun amin da pakbi egip egipmi toŋ tagi gaban.”

¹¹Yañban miŋat da yaŋ iyigit, “Amin tagi, gak pakbi tibitgo mini, ae pakbi gapma uŋun dubagi. Do gak pakbi egip egipmi toŋ uŋun dukon naŋ aŋapbi? ^{12a}Babiknin Jekop da pakbi gapma on nin do nimgut. Jekop iyi gat ae monjini gat on gapmakon pakbi koleŋ nawit, ae bulmakau sipsipyoni gat kisi nawit. Gak da Jekop yapmaŋdal, ma?”

¹³Yañban Yesu da iyigit, “Amin morap on pakbi naŋek ae pakbi do akdaŋ. ^{14b}Mani nak da amin kinda do pakbi ibo nosak kaŋ, ae pakbi do dima akdisak. Nak da pakbi ibeŋ uŋun da butnikon pakbi dabil kinda mudok mudogi mini taŋ imdisak. Pakbi dabil uŋun da egip egip dagok dagogi mini imdisak.”

¹⁵Yaŋ yaŋban miŋat da Yesu yaŋ iyigit, “Amin tagi, uŋun pakbi nam. Nabi naŋek pakbi do dima akeŋ. Aŋek buŋon pakbi kolek do idon saŋbeŋek dima apbeŋ.”

¹⁶Yañban Yesu da yaŋ iyigit, “Gak kiŋ ego iyinbi tobił apjil.”

¹⁷⁻¹⁸Yaŋ yaŋban iyigit, “Nak eno mini.”

Yañban Yesu da iyigit, “Gak kalip amin paŋ kwinit abi kosiri 5 agit, da abisok amin yikgamal uŋun ego dima. Gak eno mini yaŋ bamisi yosol.”

¹⁹Yañban miŋat da yaŋ iyigit, “Amin tagi, gak kombi amin kinda yaŋ gandisat. ^{20c}Samaria amin nin dakon babiknin on ileŋon Piŋkop gawak imgwit. Mani Juda amin ji da yaŋ yoŋ, Jerusalem gin kiŋek Piŋkop gawak imneŋ kaŋ tagisi.”

²¹Yañban Yesu da iyigit, “Miŋat, nak gen gayisat uŋun nandabi bami asak. Bisap kinda apdisak, uŋun bisapmon Dat gawak imim uŋun on ileŋon dima tokdisak, ae Jerusalemyo kisikon dima tokdisak. ^{22d}Samaria amin ji Piŋkop dakon mibili pakyaŋsi dima nandaŋek gawak imaŋ. Amin yokwikon baŋ timit timit dakon kosit uŋun Juda amin ninon tosak do yaŋbi, do nin Piŋkop bamisi nandaŋek gawak imamaŋ. ²³Mani bisap kinda apjak, ae kili abik, uŋun bisapmon amin Telagi Wup da tapmimon da, ae aŋpak bamisikon da Dat gawak imdaŋ. Dat da uŋuden amin da gawak imni do galak tosoke. ^{24e}Piŋkop iyi uŋun Wup, uŋun do aŋek gawak imaŋ amin uŋun Telagi Wup da tapmimon da, ae aŋpak bamisikon da gawak imni kaŋ uŋun kilegisi.”

²⁵Yaŋ yaŋban miŋat da Yesu yaŋ iyigit, “Mesaia, mani Kristo yaŋ iyaŋ, uŋun don apjak yaŋ nandisat. Uŋun da abiŋ yo morap niyiŋ paŋteŋteŋ aŋ mudokdisak.”

^z 4.10 Jn 7.37-38; PA 21.6 ^a 4.12 Jn 8.53 ^b 4.14 Jn 6.35 ^c 4.20 GT 12.5-14; Kap 122.1-5 ^d 4.22 2KA 17.29-41; Ais 2.3; Ro 9.4-5 ^e 4.24 Ro 12.1; 2Ko 3.17; Pil 3.3

²⁶fYañban Yesu da iyigit, “Nak gak gat gen yomak nak unun amin mani.”

²⁷Yesu gen yañ yañakwan unudon gin pañdetni da tobil abiy kanba Yesu miñat kinda gat gen yañbal pindagek wiripdakgwit. Mani “Gak yo nido galak tosol?” bo “Nido on miñat gat gen yomal?” yañ kinda da Yesu dima iyiwit.

²⁸Añakwa miñat unun pakbi tibitni yipmañek tobil kokup papmon kinjek amin yañ yoyigit, ²⁹“Ji abiy amin kinda koni. Unun amin da yo morap kalip agim unun nayiñ mudak. Unun Kristo bo?” ³⁰Yoyiñban kokup pap yipmañek Yesukon apgwit.

³¹Kosiron abiyakwa pañdetni da Yesu yañ iyiwit, “Yoyiñdet, gak jap di na.”

³²Mani yañ yoyigit, “Nak japno toñ, unun jap dakon mibili ji dima nandañ.”

³³Yoyiñban pañdetni da notni yoyiñ yoyiñ añek yañ yawit, “Amin kinda da jap pañabiñ imik bo?”

³⁴gYañakwa Yesu da yañ yoyigit, “Piñkop nak yabekban pigim unun dakon galaktokni yolek pi namgut unun añ mudoken unun da japno asak. ³⁵hJi da yañ yoñ, ‘Kaneke 4 kabi mudañakwan jap pakpagi.’ Mani nak da yañ dayisat, ji siñtañek jap pi do pindak mudoni. Jap morap unun kili bami tañ mudañ. ³⁶Jap bami pakpak amin unun tomni timikdak. Jap bami pañmuwukdak unun egip egip dagok dagogi mini do pañmuwukdak. Yañdo, jap kwaot kwaot amin gat ae jap bami pakpak amin gat kisi da kisik kisik tagi anjil. ³⁷Yañdo, gen kinda yoñ unun bami, ‘Amin kinda da jap kwaokdak, ae kinda da bami pasak.’ ³⁸Ji pigaga kinda pi dima awiron jap bami pani do nak da yabekgim. Amin da pi madepsi awiron ji da pini dakon bami pañ.”

³⁹Miñat da, “Unun amin da yo morap kalip agim unun nayiñ mudak” yañ yañban nandañek Samaria amin morapmi unun kokup papmon nani da Yesu nandañ gadañ imgwit. ⁴⁰Yañ awit do Yesukon abiyek “Gak nin gat egipner” yañ iyinba gildat bamori unun kokupmon egipgwit. ⁴¹Egek amin morapmisi Yesu iyi dakon geni nandañek nandañ gadañ imgwit. ⁴²iAñek miñat yañ iyiwit, “Gen yañbi nandañek nandañ gadañ imamañ. Mani unun dogin dima. Nin da nin iyi dakon gen nandañek yañsi nandamañ, unun amin asi miñtim amin morap yokwikon bañ timit timit amin yañ nandamañ.”

Yesu da amin madep kinda dakon kila amin dakon monji añmilip agit

⁴³Yesu unun gat gildat bamori egi mudañek unun kokup yipmañek Galili Provinskon kigit. ⁴⁴JYesu iyi gen kinda yañ yagit, “Kombi amin kinda iyi da miñtimon amin da dima nandaba wikwan imañ.”

f 4.26 Mk 14.61-62 g 4.34 Jn 6.38 h 4.35 Lk 10.2 i 4.42 1Jn 4.14 j 4.44 Mt 13.57

⁴⁵ ^kGalili amin unun kisi Yapyap Bilak bisapmon Jerusalem kokup papmon egek Yesu da yo morap agit unun pindak nandanjo awit, do Yesu unun Galili kiŋ altaŋakwan but galagon da abidawit.

⁴⁶ ^lYesu aeni Galili miŋtimon Kana kokupmon kigit. Kalip unun kokupmon unun da wasok aban pakbisi unun da wain dagagit. Kana kokupmon kila amin madep dakon kila amin kinda egipgut. Monji Kapaneam kokupmon sot agit. ⁴⁷ ^mUnun kila amin da Yesu Judia yipmaŋek Galili abik unun dakon geni nandaŋek Yesukon kiŋek monji sot aŋ pali kimot do agit unun aŋmilip asak do bisit tebai iyigit.

⁴⁸ ⁿIyibban Yesu da yaŋ iyigit, “ⁿJi wasok tapmimi toŋ mibili mibili dima pindatni kaŋ, nandaŋ gadat dima akdaŋ.”

⁴⁹ Yaŋban kila amin da yaŋ iyigit, “Amin tagi, monjino dima kimagakwan tepmi piki.”

⁵⁰ ^oYaŋban Yesu da iyigit, “Gak kiki. Monjigo egipdisak.”

Yaŋban kila amin Yesu da gen yagit unun do nandaban bami aban tobil kigit. ⁵¹ Tobil kiŋakwan pi monjini da apba kosiron domdom aŋek yaŋ iyiwit, “Monjigo sot yipmak da tagi egisak.”

⁵² Yaŋba yoyigit, “ⁿNi bisapmon sotni yipmaŋ dek?”

Yaŋban iyiwit, “Apma gildat tobil do 1 kilok giptimi kindap sogit unun yawokgit.”

⁵³ Yaŋba datni da yaŋ nandagit, apma unun bisapmonsu Yesu da yaŋ nayigit, “Monjigo egipdisak.” Yaŋ nandaŋek iyi gat ae amin kabini yutnikon egipgwit unun gat kisi nandaŋ gadat awit.

⁵⁴ ^pYesu Judia yipmaŋek Galili kiŋ wasok tapmimi toŋ unun aban kosit bamot agit.

Yesu da Piŋkop gawak imim bisap madepmon amin yoyiŋ dekgit

(Kilapmi 5–10)

Yesu da Betesda Pakbi idapmon amin kinda aŋmilip agit

5 ¹ Egi don Juda amin dakon jap noknok bisap madep kinda altaŋakwan Yesu Jerusalem kigit. ² Jerusalem kokup papmon pakbi idap kinda tosok, Ibru genon da Betesda yaŋ yoŋ. Unun pakbi idap tip dam madep dakon wigat kinda mani Sipsip Wigat unun da kapmatjok tosok. Pakbi idap ileŋikon yik nandat yut 5 yaŋ toŋ. ³⁻⁴ Unun yik nandat tamokon sot amin morapmi egipgwit: dabili mini amin, ae kandapmi yokwi amin, ae kidari alek taŋbi amin kisi egipgwit. ⁵ Amin kinda

^k 4.45 Jn 2.23 ^l 4.46 Jn 2.1-11 ^m 4.47 Mt 8.5-6 ⁿ 4.48 Jn 2.18; 1Ko 1.22

^o 4.50 Mt 8.13 ^p 4.54 Jn 2.11

egipgut unun sotni tan iminjakwan gin egakwan bilak 38 agit. ⁶Yesu da unun amin pagakwan kanjek sot kilisi agit yan nandanjek iyigit, “Gak giptingo kilek tosak do nandisal?”

⁷Yanban sot amin da kobogi yan iyigit, “Amin tagi, pakbi da wayin asak bisapmon amin kinda da nak anpulugan pakbi idapmon abigi dima nepmandak. Nak pigik do anapbo amin diwari da nwapmanek pigi pigi an.”

⁸Yanban Yesu da iyigit, “Gak pidañ yalin potgo timigek kosit agip!”
⁹Gen yan ijinjakwan unudon gin amin unun giptimi kilek tanban yalin potni timigek kosit agipgut.

Yo unun Sabat bisapmon altagit, ¹⁰do Juda amin da kilek tagit amin yan iyiwit, “Abisok unun Sabat bisap. Gak gen teban yapmanek yalin potgo timigek agisal.”

¹¹Yanba yan yoyigit, “Amin unun nak anmilip ak unun da yan nayik, ‘Gak pidañ yalin potgo timigek kosit agip!’”

¹²Yanban iyiwit, “‘Gak pidañ yalin potgo timigek kosit agip!’ yan unun namin da gayik?”

¹³Yesu amin morapmi da bikbigon da kili kigit, do kilek tagit amin unun namin da iyigit unun dima nandagit. ¹⁴Don Yesu da Telagi Yut Madep da nagalon pige amin unun kanjek yan iyigit, “Nandaki, gak kilek tal. Yo yokwi sanbejek dima aki. Aki kan sot agil unun yapmanek yo jigisi da altañ gamdisak.” ¹⁵Iyiban amin unun kin Juda amin yan yoyigit, “Yesu da nak anmilip agit.”

¹⁶Yesu unun Sabat bisapmon yo yan agit, do Juda amin da wasanek yo yokwi animgwit. ¹⁷Mani Yesu da yan yoyigit, “Datno yik nandari mini pi agit da anan obisak, ae nakyo kisi yan gin asat.” ¹⁸Yesu Sabat dakon gen teban yapgut, ae unun gin dima, Pinkop unun naga dakon Datno yan yanek nak Pinkop gat arip yan nandagit. Unun yagit do Juda amin da mibiltok anakba kimotjak do nandawit unun si yapmanek wagils anatan kimotjak yan nandaba teban tagit.

Pinkop dakon Monji unun yan dagok anibi

¹⁹Juda amin da yan nandanakwa Yesu da gen kobogi yan yoyigit, “Nak asisi dayisat, Monji unun iyi da nandak nandagon yo kinda aripmi dima asak. Datni da yo asak unun kanjek unun nan gin asak. Dat da pi asak, Monji kisi yan gin asak. ²⁰Dat da Monji but dasi galak tan iminjak yo morap asak unun Monji yolisak. Wasok agit unun si yapmanek Dat da wasok masi masimi yoliban ji unun pindagek tamtam yokdan. ²¹Dat da amin kimakbi paban pidañakwa egip egip yomisak, unuden gin Monji da namin amin do egip egip yom do nandisak unun iyi dakon galaktok yolek

¶ 5.8 Mt 9.6 † 5.10 Ni 13.19; Jer 17.21 § 5.18 Mt 26.4; Jn 7.1; 10.30 † 5.19 Jn 5.30

yomisak. 22-23 ^u“Dat da amin kinda dakon anpakni dima kokwinikdak. Amin da Dat do man madep iman, yan gin Monji do man madep imni do anek amin kokwin agak pi kisi morap unun Monji do imin mudagit. Amin kinda Monji man madep dima imisak kan, Dat Monji yabekban pigit ununyo kisi man madep dima imisak.

24^v “Nak asisi dayisat, amin kinda nak dakon gen nandanek Dat yabekban pigim unun nandan gadan imjak kan, unun amin egip egip dagok dagogi mini abidosak. Unun amin gen pi tamokon dima atjak. Unun kimot yipmanek egip egip kili abidosok. 25 Nak asisi dayisat, bisap kinda apdisak, ae kili abik, unun bisapmon amin kimakbi Pinjop Monji dakon gen nandanek egip egip abidokdan. 26 Nido Dat unun iyikon egip egip toсок, do Monji kisi iyikon egip egip tan imjak do yan dagok agit. 27 Monji unun Amin Dakon Monji egisak, do Dat da yan mudan iban gen kokwin asak. 28 Nak da gen yosot unun do but morap dima ani. Bisap kinda apdisak, unun bisapmon amin morap kimakbi kokupmon pokgon unun Monji dakon gen nandanek 29^wwannga kin mudokdan. Anpak kilegi awit amin unun pidanek kalugi egipdan. Ae anpak yokwi awit amin unun pidanek gen kokwin tamokon kwa gen kokwin amin da pasilni do yoyikdisak.”

Amin diwari kisi da Yesu dakon mibili yawit

30^xYesu da sanbenek yan yagit, “Nak naga da nandak nandagon yo kinda aripmi dima aben. Datno dakon gen nandanek gen kokwin asat. Naga dakon galaktok yolek dima asat, Dat nak yabekgit unun dakon galaktok yoldat, do gen kokwin kilegi asat.

31 “Pi asat unun jonigek naga do yan tentenok aben kan, amin da nak dakon gen tagi dima nandan teban toni. 32 Mani amin kinda egisak ununyo kisi nak da pi asat unun jonigek yan tentenok asak. Nak nandisat, gen yan tentenok asak unun bamisi yosok.”

33 “Ji da amin yabekba Jonon kwa Jon da nak do yan kwok bamisi agit. 34 Miktim amin kinda da nak dakon gen anteban asak unun da yo madep dima asak. Mani ji yokwikon ban pulugan kini yan do Jon da yan kwok agit unun do dayisat. 35 Jon unun lam kinda da yan sonjek tentenagit. Ji bisap pisipmisok unun dakon tenteni do galak tawit.

36^z “Mani pi asat unun yo kinda da jonigek nak do yan tentenok asak unun da Jon da yan kwok agit unun yapmandak. Yo unun pi morap Datno da an mudoken do namgut unun. Unun anapbo asi Dat da nak yabekban pigim unun nandaba bamisi asak. 37^aDatno nak yabekban pigim unun da iyi pi asat unun jonigek yan tentenok asak. Ji tekni bisap

^u 5.22-23 Jn 5.27; Ya 10.42; Pil 2.10-11; 1Jn 2.23 ^v 5.24 Jn 3.15-18 ^w 5.29 Dan 12.2; Mt 16.27; Ya 24.15 ^x 5.30 Jn 5.19; 6.38 ^y 5.32 Yesu da Pinjop Datni do yosok.
^z 5.36 Jn 3.2; 14.11 ^a 5.37 Mt 3.17; Jn 5.32; 8.18

kinda dima nandawit, bo tomni bisap kinda dima kawit. ³⁸Dat dakon geni ji dima abidoŋ, nido amin yabekban pigit uŋun dima nandaŋ gadaŋ imaŋ. ³⁹^bPiŋkop da papiakon gen toŋ uŋun da egip egip dagok dagogi mini nimaŋ ji yaŋ nandaŋ. Yaŋdo, ji pini tebaisi aŋek manjiŋek nandaŋ kokwinik mudon. Uŋun papia da nak do yaŋkwok asak, ⁴⁰mani ji da egip egip dagok dagogi mini abidok do nagon ap do dimasi galak toŋ.

⁴¹“Nak amin da man madep namni do gen uŋun dima yosot. ⁴²Mani nandaŋ damisat, ji Piŋkop do but dasi dima galak taŋ imaŋ. ⁴³Nak Datno da manon apbo ji da nak dima abidoŋ. Mani amin kinda da iyi da manon apjak kaŋ, ji tagisi abidoni. ⁴⁴Ji notji da man madep damni do nandaŋ, mani Piŋkop kalonŋi da man madep damjak do dima nandaŋ. Ji yaŋ aŋek niaŋon da nandaŋ gadat ani?

⁴⁵“Nak Daron kiŋek ji gen pikon depdisat yaŋ dima nandani. Moses da ji paŋpulugosak yaŋ nandaŋ teban toŋ, mani dima. Moses da iyi gen pikon depdisak. ⁴⁶“Moses da nak do gen mandagit. Geni do nandaba bami asak tam, nakyo kisi nandaŋ gadaŋ nabam. ⁴⁷Mani uŋun gen mandagit uŋun do nandaba bami dima asak, do nikon da nak dakon gen do nandaba bami asak?”

Yesu da amin 5 tausen do jap yomgut

(Mt 14.13-21; Mk 6.30-44; Lk 9.10-17)

6 ¹Don Yesu Galili Pakbi idap teri kinda do wigigit. (Uŋun pakbi idap mani kinda Taiberias.) ²Yesu da wasok tapmimi toŋ aŋek sot amin paŋkilek aban kawit, do amin morapmisi da buŋon yolgwit. ³Yolakwa Yesu ileŋon wikwan paŋdet kabini gat yikgwit. ⁴Uŋun bisapmon Juda amin dakon Yapyap Bilak Madep kwaŋ tagit. ⁵Yesu amin morapmisi apba pindagek Pilip yaŋ iyigit, “On miŋat amin kabi do bret dukon baŋ yumaŋ yomno noni?” ⁶(Pilip si aŋkewalek kok do yaŋ iyigit. Yesu uŋun yaŋ akeŋ yaŋ uŋun iyi kili nandagit.)

⁷Yaŋban Pilip da kobogi yaŋ iyigit, “Nin moner 200 danari baŋ bret yumaŋ yomno amin kalon kalon da bret jimjimjok kinda aripmi dima timik timik agagi.”

⁸Yaŋban paŋdetni kinda mani Andru, uŋun Saimon Pita dakon padige, uŋun da Yesu yaŋ iyigit, ⁹“Monjisok kinda oni uŋun dakon bret timi 5 bali baŋ wasaŋbi uŋun gat ae tap kilap bamori gat taŋ imaŋ. Mani on miŋat amin morapyo do yomno aripmi dima asak.”

¹⁰Yaŋban Yesu da yagit, “Yoyiŋba miŋat aminyo pabiŋ yitni.” Uŋun timon joŋ tim madep tagit. Wili 5 tausen yaŋ da tilak pabiŋ yikgwit. ¹¹Yik mudanajakwa Yesu da bret timigek Piŋkop ya yaŋ iyigek amin yikgwit uŋun do yoban galaktokni da aripmon nawit. Ae tap kilap

^b 5.39 Lk 24.27 ^c 5.46 Ya 3.22

timigek yaŋ gin agit. ¹²Jap nanŋba aripmi aŋakwa Yesu da paŋdetni yaŋ yoyigít, “Jap diwat nanŋ diwaraŋ uŋun kisi timik paŋmuwutni. Jimjimi kindá dima taŋ yokwi toni.” ¹³Yaŋ yoyiŋban bret timi 5 bali baŋ wasaŋbi nanŋ diwarikgwit uŋun yik madep 12 kabi similba tugawit.

¹⁴Yesu da uŋun wasok tapmimi toŋ aban kaŋek amin da yaŋ yawit, “Asisi, Piŋkop da kombi amin miktimon yabet do yagít oni.” ¹⁵^dAmin da Yesu uŋun kila amin madepnin egi nimjak do aŋteban aneŋ yaŋ nandaŋakwa Yesu da butni pindak mudagít, do yopmaŋek iyi gin tobil ileŋon wigigít.

Yesu pakbi idap kwenon bamaŋ bamaŋ kigít
(Mt 14.22-33; Mk 6.45-52)

¹⁶Pilin pilindo paŋdetni pakbi idapmon pigiwit. ¹⁷Aŋakwa pilin taŋakwan Yesu dima opban kaŋ iyi gin bot kindakon wigek Kapaneam kokupmon kik do pakbi idap binap nanŋ kiwit. ¹⁸Kiŋakwa mirim madepsi aŋakwan pakbi madepsi tamalíkgít. ¹⁹Aŋakwan paŋdetni pakbi wayigek 5 bo 6 kilomita da tilak kiŋek kaŋakwa Yesu pakbi idap kwenon bamaŋ bamaŋ bot da kapmatjok opban kaŋek pasalgwit. ²⁰Pasalba Yesu da yaŋ yoyigít, “Nak da naga obisat. Ji dima pasolni.” ²¹Yaŋ yaŋban Yesu boron wisak do but galaksi nandawit. Boron wikwan uŋun bisapmon gin kokup kik do nandawit bot uŋudon akgít.

Amin da Yesu wisiwit

²²Gildat kindá do miŋat amin kabi madep pakbi idap teri kindá do egipgwit uŋun sigin egipgwit. Egek yaŋ nandawit, apma bot kalonji kindá gin tagít, mani Yesu uŋun boron paŋdetni gat dima wigiwit. Paŋdetni dagin wigek kiwit. ²³Yaŋ nandaŋek egakwa bot diwari Taiberias kokup da apgwit. Abiŋ Amin Tagi da bret gisamigek yoban nawit, uŋun kokup da kapmatjok paŋabiŋ akgwit. ²⁴Aŋakwa amin da Yesu gat paŋdetni gat dima ekwaŋ yaŋ pindakgwit, do bot timigek Kapaneam kokupmon Yesu wisiŋ kok do kiwit.

Yesu uŋun Kwen Kokup dakon bret

²⁵Kiŋ pakbi idap teri kindá Yesu kaŋkwaŋ yaŋ iyiwit, “Yoyiŋdet, gak ni bisapmon idon abil?”

²⁶Yaŋba Yesu da yaŋ yoyigít, “Asisi dayisat, ji bret dabo naŋek butji tugawit uŋun do aŋek nak wisiŋ aŋaŋ obeŋ. Wasok tapmimi toŋ dolíko pindagek uŋun tilak dakon mibíli nandawit, uŋun do aŋek dima obeŋ. ²⁷^eJi jap taŋ yokwi togi pak do pi dima ani, egip egip dagok dagogi mini dakon jap uŋun pak do pi ani. Jap uŋun Amin Dakon Monji da damdisak. Yaŋ asak do Piŋkop Dat da tilak agít.”

^d 6.15 Jn 18.36 ^e 6.27 Jn 6.48-58

28 Yanban iyiwit, “Nin nianjsi anek Piŋkop dakon pi aneŋ?”

29^f Yanba Yesu da yaŋ yoyigit, “Piŋkop dakon pi unun yaŋ: Ji Piŋkop da amin yabekban apgut unun nandaŋ gadaŋ imni.”

30-31^g Gen unun yaŋban yaŋ iyiwit, “Babiknin da miktim kibiri timon mana nawit. Unun dakon gen Piŋkop da papiakon yaŋ mandabi da toso: ‘Kwen Kokup dakon bret amin do yoban nawit.’

Do gak niaŋ abi? Tilak tapmimi toŋ nianjsi kinda naŋ abi kaŋek nandaŋ gadaŋ gamneŋ?”

32 Yanba Yesu da yaŋ yoyigit, “Asisi dayisat, Kwen Kokup dakon bret Moses da dima damgut. Datno da Kwen Kokup dakon bret bamisi ji do damisak. 33 Amin Kwen Kokup da piŋ miktimon miŋat amin morapyo do egip egip yomisak unun Piŋkop dakon bretni.”

34 Yanban iyiwit, “Amin tagi, unun bret bisapmi bisapmi nin do nibi.”

35^h Yanba Yesu da yoyigit, “Nak naga egip egip dakon bret. Amin kinda nagon apjak kaŋ, jap do ae saŋbeŋek dima akdisak, ae amin kinda nak nandaŋ gadaŋ namjak kaŋ, pakbi do ae saŋbeŋek dimasi akdisak.

36 “Nak yaŋ dayit, ji nak kili nandawit mani sigin dima nandaŋ gadaŋ namaŋ. 37 Dat da miŋat amin morapyo namisak unun da nagon apdaŋ. Amin morap nagon aban aripmi dima yolbo kini. 38 Nido nak naga dakon galaktok yolek Kwen Kokup da dima pigim. Namin da nak yabekgit nak unun dakon galaktok yol do pigim. 39ⁱ Datno nak yabekban pigim unun dakon galaktok unun yaŋ: Nak Datno da amin kili namgut unun kinda dima yipbo pasiljak. Mibi gildaron kisisi pabo pidoni. 40 Datno dakon galaktok unun yaŋ: amin morap Monji kaŋek nandaŋ gadaŋ imni, unun kisisi egip egip dagok dagogi mini do amin ani do nandisak. Ae mibi gildaron kisisi pabo pidoni do nandisak.”

41 Yesu da nak naga bret Kwen Kokup da pigim yaŋ yagit do Juda amin da nandaba yokwi tok aŋ imiŋek gen morapmi yawit. 42^j Yaŋ yawit, “On Yesu, Josep dakon monji gin, ma? Meŋi ae datni unun nandaŋ yomamaŋ. ‘Nak Kwen Kokup da pigim’ yaŋ niaŋon da yosok?”

43 Yanba Yesu da yoyigit, “Ji nandaba yokwi tok anek disi gen gen dima abit. 44^k Dat da nak yabekban pigim. Amin kinda iyi da galak togon nagon aripmi dima apjak. Dat da nandak nandakni antagap aban nagon tagi opjak. Ae mibi gildaron nak da kimoron naŋ abo pidokdisak. 45^l Kombi amin da papiakon gen yaŋ toŋ:

‘Piŋkop da miŋat amin morapyo yoyiŋdetdisak.’

Amin morap Dat dakon gen do mirak paŋek nandak nandak paŋ unun nagon obaŋ. 46^m Miktim amin kinda da Dat dimasi kagit. Amin unun Piŋkop gat

^f 6.29 1Jn 3.23 ^g 6.30-31 TP 16.14-15; IDT 11.7-9; Kap 78.24; Mt 16.1; Jn 2.18

^h 6.35 Jn 4.14 ⁱ 6.39 Jn 10.28-29; 17.12 ^j 6.42 Mt 13.55 ^k 6.44 Jn 6.65

^l 6.45 Ais 54.13 ^m 6.46 Jn 1.18

egipgumal da apgut unun dagin Dat kagit. ⁴⁷ⁿ Nak asisi dayisat, nandan gadat asak amin unun egip egip dagok dagogi mini do amin asak. ^{48o} Nak naga egip egip dakon bret. ⁴⁹ Babikji miktim kibiri timon mana nawit unun kimak mudawit. ⁵⁰ Mani bret Kwen Kokup da pigit, amin da unun nanek aripmi dima kimotni. ⁵¹ Nak egip egip dakon bret Kwen Kokup da pigim. Amin kinda unun bret nosak kan, egip egip dagok dagogi mini egipjak. Bret unun yomdisat unun naga dakon sabamno, miktim amin da egip egip abidoni do yomdisat.”

⁵² Yan yanban Juda amin da iyi gin gen emat madepsi anek yawit, “Unun amin nianon da sabamni niban nonej do yosok?”

⁵³ Yanba Yesu da yan yoyigit, “Asisi dayisat, ji Amin Dakon Monji dakon sabam ae yawiyo dima noni kan, jikon egip egip dima tan damjak. ⁵⁴⁻⁵⁵ Sabamno unun jap bamisi ae yawino unun pakbi bamisi, do amin kinda nak dakon sabamno ae yawino nosak kan, egip egip dagok dagogi mini egipjak. Anakwan mibi gildaron kimoron nan abo pidosak. ⁵⁶ Nak dakon sabamno ae yawino nosak amin unun nagon egakwan nak unun aminon egipben. ^{57p} Dat egip egipmi tonj da nak yabekban pigim. Unun egisak do anek nak egisat. Unun da tilak nak egisat do anek nak nosak amin unun kisi egipjak. ⁵⁸ Bret on dasi Kwen Kokup da pigit. Kalip babikji bret unun nan egek don kimakgwit. On bret unuden dima. Amin kinda bret on nosak kan, unun amin egip egip dagok dagogi mini egipjak.”

⁵⁹ Yesu gen on Kapaneam kokupmon Juda amin da muwut muwut yutnon egek amin yoyij degek yagit.

Egip egip dagok dagogi mini dakon gen

⁶⁰ Yesu da gen unun yanban nandanek pandetni morapmi da yan yawit, “Gen on yosok unun jigisi. Namin da aripmi abidosak?”

⁶¹ Pandetni da gen unun do yanba yokwi tok aba buri pindagek yan yoyigit, “Gen unun do nandan gadatji witdal kisak, ma? ⁶² Ji kanakwa Amin Dakon Monji kalip egipgut kokupmon aeni tobil wigisak kan, ji nian nandani? ⁶³ Telagi Wup da iyi amin egip egip dagok dagogi mini yomisak. Amin da iyi egip egip dagok dagogi mini aripmi dima timitni. Gen dayisat unun da Wup egip egip damisak unun jikon anabisak. ^{64q} Mani jikon da amin diwari nandan gadat dima an.” (Nandan gadat dima awit amin unun Yesu da pini wasanek agiron da kili nandan yomij mudagit. Ae namin da uwal da kisiron yipjak unun kili nandan imgut.)

^{65r} Yesu da sanbenek yan yagit, “Mibili yan do nak yan kili dayigim, ‘Amin kinda Dat da dima antagap asak kan, nagon aripmi dima opjak.’”

⁶⁶ Yesu da gen unun yoyinban pandetni diwari tobil kinek Yesu sanbenek dima yolgwit. ⁶⁷ Yan anakwa Yesu pandetni 12 kabi yan yoyigit, “Ae jiyo kisi nepman dek kikan?”

ⁿ 6.47 Jn 3.15-16 ^o 6.48 Jn 6.32,58 ^p 6.57 1Jn 3.24 ^q 6.64 Jn 13.11 ^r 6.65 Jn 6.44

⁶⁸ S Yoyinban Saimon Pita da kobogi yaŋ iyigit, “Amin Tagi, nin naminon kiner? Gak dakon gen da egip egip dagok dagogi mini nimisak. ⁶⁹ Nin nandan gadat aŋek yaŋsi nandaman, gak Piŋkop dakon Telagi Amini.”

⁷⁰ Yaŋban Yesu da yoyigit, “Nak ji 12 kabi manjigim, mani ji kabikon da kinda uŋun Sunduk yombem.” ⁷¹ (Uŋun Judas, Saimon Iskariot dakon monji do yagit. Uŋun paŋdetni 12 kabikon nani kinda, mani uŋun bin amin do Yesu uwal da kisiron yipgut.)

Imal Yut Kabeŋ Bilagon Yesu Jerusalem kigit

7 ¹ Uŋun da kwenon Yesu Galili Provinskon gin agipgut. Juda amin da Yesu si aŋatno kimotjak yaŋ nandawit, do Judia Provinskon agip do dima nandagit. ² Juda amin dakon Imal Yut Kabeŋ Bilak uŋun dakon bisap kwaŋ taŋakwan ³ Yesu dakon padik padikni da yaŋ iyiwit, “Gak on kokup yipmaŋek Judia Provinskon kiŋek wasok tapmimi toŋ aŋaki paŋdetgoni da koni. ⁴ Amin kinda amin morapmi da nandan imni do nandisak kaŋ, yo pasili dima asak. Gak yaŋ asal do amin morapmi da dabilon abi koni.” ⁵ v (Padik padikniyo kisi dima nandan gadaŋ imgwit do gen uŋun yawit.)

⁶ Yaŋba Yesu da yoyigit, “Ji galak tokjikon tagi agipni, mani nak dakon bisap uŋun dima kwaŋtak. ⁷ Miktim amin morap da ji nandaba yokwi tok aripmi dima aŋ damni, mani nak aŋpak yokwi aŋ uŋun do yaŋ kwok asat, do uŋun do nandaba yokwi tok aŋ namaŋ. ⁸ Ji jap noknok bisap madep do Jerusalem kini. Nak dakon bisap dima ak, do naga dima kikeŋ.” ⁹ Gen uŋun yaŋ yaŋek Galili Provinskon sigin egipgut.

¹⁰ Mani padik padikni jap noknok bisap madepmon kiŋ mudaŋakwa noman da dima, pasilikon da buŋon don kigit. ¹¹ Uŋun bilak bisap madepmon Juda amin dakon kila amin da Yesu wisikeŋ yaŋ yawit, “Uŋun amin dukwan egisak?”

¹² Yaŋ yaŋakwa amin kabi madep Jerusalem egipgwit da gen piŋigon da gen yawit. Diwari da “Uŋun amin tagisi” yaŋ yawit. Ae diwari da “Dima, uŋun amin top paŋkewaldak” yaŋ yawit. ¹³ Mani Juda amin dakon kila amin do pasalek mibilni noman dima yawit.

¹⁴ Jap noknok bisap madep binapgwani Yesu uŋun Telagi Yut Madep uŋun da nagalon pikeŋ amin yoyiŋ deŋgit. ¹⁵ w Aŋakwan Juda amin dakon kila amin da geni uŋun nandan wuripdagek yaŋ yawit, “On amin papia yut dima wigek nandak nandak madep dukon pagit?”

¹⁶ x Yaŋ yaŋba yoyigit, “Gen uŋun dayiŋ deŋdat uŋun naga dakon gen dima. Piŋkop yabekban piŋim uŋun dakon gen naŋ dayisat. ¹⁷ Amin

^s 6.68-69 Mt 16.16 ^t 7.1 Jn 5.18 ^u 7.2 MS 23.34 ^v 7.5 Ya 1.14 ^w 7.15 Mt 13.54;
Lk 2.47 ^x 7.16 Jn 12.49; 14.10

kinda Piŋkop dakon gen guramitjak kaŋ, uŋun da geno dakon mibili tagi nandisak. Piŋkop dakon gen naŋ yosot, bo naga da nandak nandagon da yosot uŋun tagi kokwinitjak. ¹⁸*y* Amin kinda iyi dakon gen yosok, uŋun amin iyi man madep pak do yosok. Mani amin kinda yabet amini man madep pasak do nandisak uŋun amin topni mini, amin kilegisi. ¹⁹*z* Kalip Moses da gen teban damgut, mani jikon da amin kinda da uŋun gen teban dima guramikdak. Ji nak nido nikba kimokgeŋ do nandaŋ?”

²⁰*a* Yaŋban kobogi yaŋ iyiwit, “Koŋ kinda gagon egisak. Namin da gikban kimokgi do nandisak?”

²¹Yaŋba Yesu da yaŋ yoyigiti, “Nak wasok tapmimi toŋ kaloŋi kinda agim uŋun do wiripdakgwit. ²²*b* Kalip Moses da monjisi dakon giptim mandak dakon aŋpak ani do dayigiti. (Asi, Moses iyi dima wasaŋek agiti, babikji Abraham da wasaŋek agiti.) Ji Moses dakon gen teban yolek monjisi dakon giptim Sabat bisapmon kisi mandaŋ. ²³*c* Ji Moses dakon gen teban dima yapni do aŋek monjisi dakon giptimni Sabat bisapmon kisi mandaŋ gin. Ji yaŋ aŋ, do nak da Sabat bisapmon amin kinda aŋmilip agim uŋun do butjap nido nandaŋ namaŋ? ²⁴Ji dabil dagin pindagek nandaŋ kokwin aŋ. Yo morap kokwin agak bamisi ani kaŋ uŋun tagisi.”

Yesu uŋun niaŋen amin kinda?

²⁵Jerusalem kokup papmon amin diwari da yawit, “On amin naŋ kila amin da aŋakba kimotjak do nandaŋ, ma? ²⁶Kabit, nomansi agek gen yaŋakwan gen kinda dima iyaŋ. Kila amin da asi uŋun Kristo yaŋ nandaŋ imaŋ? ²⁷*d* Uŋun amin kokupni uŋudon yaŋ nandaŋ imamaŋ. Kristo apjak bisapmon amin da dukon amin kinda yaŋ dima nandaŋ imdaŋ.”

²⁸*e* Yaŋ yaŋakwa Yesu uŋun Telagi Yut Madep da nagalon amin yoyiŋ degek gen papmon da yaŋ yagiti, “Ji nak dakon mibilno ae kokupno dukwan tosok uŋun nandaŋ. Mani nak naga da galak togon dima pigim. Datno nak yabekban pigim uŋun topni minisi. Ji uŋun dima nandaŋ imaŋ, ²⁹mani nak uŋun gat egipgumak, ae uŋun da nak yabekban pigim, do uŋun nandaŋ imisat.”

³⁰*f* Gen uŋun yaŋban nandaŋek dam tebanon yip do awit, mani bisapni dima agiti do amin kinda da dima abidagiti. ³¹Amin morapmi da nandaŋ gadaŋ imiŋek yaŋ yawit, “Amin kinda da don abiŋek on amin da wasok tapmimi toŋ asak uŋun yapmaŋek morapmisi asak? Aripmi dima, do on Kristo bo?”

Yesu abidok do obip amin yabekgwit

³²Amin da Yesu do gen piŋigon da yaŋ nandat aŋ imiŋakwa Parisi amin da nandawit. Nandaŋek mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat Parisi

y 7.18 Jn 8.50 *z* 7.19 Ya 7.53; Ro 2.21-24 *a* 7.20 Jn 8.48; 10.20 *b* 7.22 WW 17.9-13; MS 12.3 *c* 7.23 Jn 5.8-10,16 *d* 7.27 Jn 7.41; 9.29 *e* 7.28 Mt 11.27; Jn 8.55
f 7.30 Jn 7.44

amin gat da Yesu abidok do obip amin yabekgwit. ³³ Añakwa Yesu da gen yaŋ yaŋ yaŋ, “Nak bisap pisipmisok ji gat egek yabekban pigim aminon tobil wigiker. ^{34g} Wigapbo ji nak wisikdaŋ, mani dima nandakdaŋ. Ae nak da kokup egipber ŋudon ji aripmi dima wigikdaŋ.”

³⁵ Yaŋban Juda amin dakon kila amin da notni yoyiŋ yoyiŋ aŋek yaŋ yawit, “Uŋun dukwan kiŋakwan dima koneŋ do yosok? Juda amin notnin Grik amin kabikon ekwaŋ ŋudon kiŋek Grik amin yoyiŋ detjak do yosok? ³⁶ Uŋun da yaŋ yak, ‘Wigapbo ji nak wisikdaŋ, mani dima nandakdaŋ.’ Ae ‘Ji nak da kokup egipber ŋudon aripmi dima wigikdaŋ’ yaŋ yak. Gen uŋun niaŋon da yak?”

Yesu da pakbi egip egipmi toŋ do yaŋit

^{37h} Jap noknok bisap madep egipgwit uŋun dakon mibi gildat uŋun bisap madepsi. Uŋun bisapmon Yesu da pidaŋ agek gen papmon da yaŋ yaŋit, “Amin kinda pakbi do asak kaŋ, nagon abiŋek nosak. ³⁸ⁱ Amin kinda nak nandaŋ gadaŋ namjak kaŋ, Piŋkop gen da yosok uŋun da aripmon burikon da pakbi morapmi egip egipmi toŋ dasi pak aŋaŋ kikdisak.” ^{39j} (Yesu nandaŋ gadaŋ imni amin da don Telaŋi Wup abidoni do gen uŋun yaŋit. Uŋun bisapmon Yesu man madep dima paŋit, do Telaŋi Wup dima yobi.)

Amin da wasen ki kabi bamot awit

^{40k} Amin diwari da Yesu da gen yaŋit uŋun nandaŋek yaŋ yawit, “Asisi, on Kombi Amin Piŋkop da yabekban miŋtimon pisak do yaŋit oni.”

^{41l} Yaŋakwa diwari da yawit, “On amin uŋun Kristo.”

Ae diwari da yawit, “Dima. Kristo uŋun Galili Provinskon da dima altosak. ^{42m} Piŋkop da papiakon gen yaŋ tosok: Kristo uŋun kila amin madep Dewit dakon yawi diwat kabikon da altosak. Uŋun kalip Dewit da egipgut kokup Betlehem ŋudon altokdisak.” ⁴³ Amin da Yesu do nandak nandak yaŋ paŋek wasen ki kabi bamori awit. ⁴⁴ Diwari da dam tebanon yip do nandawit, mani amin kinda da dima abidagit.

Kila amin da Yesu dima nandaŋ gadaŋ imgwit

⁴⁵ Obip amin uŋun tobil mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat Parisi amin garon kwa yaŋ yoyiwit, “Ji nido uŋun amin dima abidaŋ awen?”

⁴⁶ⁿ Yaŋba obip amin da yoyiwit, “Amin kinda da uŋun amin da gen yosok uŋuden kinda dima yaŋit.”

⁴⁷ Yaŋba Parisi amin da yoyiwit, “Ji kisi bo paŋkewalak? ^{48o} Kila amin kinda bo Parisi amin kinda da uŋun amin dimasi nandaŋ gadaŋ imgut.

g 7.34 Jn 8.21; 13.36 h 7.37 MS 23.36; Ais 55.1; Jn 4.14 i 7.38 Ais 58.11

j 7.39 Jn 16.7; 20.22; Ya 2.4 k 7.40 Jn 6.14 l 7.41 Jn 1.46 m 7.42 Kap 89.3-4; Mai 5.2

n 7.46 Mk 1.22 o 7.48 Jn 12.42

⁴⁹Ujun amin kabi madep gen teban dima nandaba pisolok, do Pinjkop da unjun amin kabi jobit timitni do yagit.”

⁵⁰^p Nikodemus, unjun kalip Yesukon kigit, unjun kila amin gat Parisi gat da kabikon nani kinda. Unjun da yan yoyigit, ⁵¹“Gen tebanin da yan yosok, Amin kinda iyi dakon mibilni dima yanban nandajek isal dogin yokwi al yan aripmi dima iyigi.”

⁵²^q Yan yanban iyiwit, “Gak kisi Galili amin, ma? Gak Pinjkop da papiakon gen ton unjun pakyanji manjinek nandaki kan, kombi amin kinda Galili Provinskon da aripmi dima altokdisak yan nandakdisal.”

Minjat kinda yokwi agit unjun Yesukon anaj apgwit

⁵³Yan iyinjakwa amin kisi yutnikon kin kin awit.

8 ¹Mani Yesu flej Olipmon wigigit. ²Wisa dagokdosi aeni Telagi Yut Madep da nagalgwan pigakwan amin morapmi iyikon apgwit. Abinjakwa Yesu pabin yigek amin yoyin dekgit. ³Anjakwan gen teban yoyindet gat Parisi amin gat da minjat kinda abidan anapgwit. Amin da kanjakwa unjun minjat da yumabi agit. Anabin amin da dabilon yipba ⁴agakwan Yesu yan iyiwit, “Yoyindet, on minjat da yumabi si anjakwan amin da kan. ⁵^r Gen tebanon Moses da gen kinda yagit unjun yan: minjat unuden tipban anakba kimotjak. Gak da unjun do nian nandisal?” ⁶Yesu da gen yokwi kinda yanban gen pikon yipne yan nandajek anjekalgwit. Mani Yesu gawak pigek kisiri da miktimon kilda mandagit.

⁷^s Anjakwan gen sigin iyinjakwa pidajek yan yoyigit, “Jikon da amin kinda yokwi kinda dima agit kan, unjun amin da mibiltok minjat da kwenon tip anajjak.” ⁸Yan yanjek aeni gawagek miktimon kilda mandagit. ⁹Gen unjun yanban nandajek amin iyi kalon kalon kin kin awit. Bilakni morapmi amin da mibil tajak kinjakwa bilakni kalonjisok amin da bunon kiwit. Kin mudanjakwa Yesu iyi gin egakwan minjat unjun inamnikon akgit. ¹⁰Agakwan Yesu pidan agek yan iyigit, “Minjat, amin morap unjun dukwan ken? Amin kinda gen pikon gep do dima akdak on?”

¹¹^t Yanban minjat da yagit, “Amin tagi, amin kinda dima akdak.”

Yanban Yesu da iyigit, “Nakyo kisi gen pikon dima gepben. Gak kin aego yo yokwi dima aki.”

Yesu unjun miktim dakon tenjenji

¹²“Yesu da minjat aminyo yan yoyigit, “Nak naga miktim dakon tenjenji. Amin kinda nak noljak kan, unjun amin pilin tukgwan dima agipjak. Egip egip dakon tenjenji da unjun aminon tosak.”

^p 7.50 Jn 3.1-2 ^q 7.52 Jn 7.41-42 ^r 8.5 MS 20.10; GT 22.22-24 ^s 8.7 GT 17.7

^t 8.11 Jn 5.14 ^u 8.12 Ais 49.6; Jn 1.4-9; 9.5; 12.46

¹³ Yan yanban nandaŋek Parisi amin da Yesu yan iyiwit, “Gak gaga nan jonjigek gaga do yanƙwok asal, do nandano bami dima asak.”

¹⁴ Yanba Yesu da gen kobogi yan yoyigit, “Ujun asi, nak naga jonjigek yanƙwok asat. Nak dukwan da apgum ae dukwan kikeŋ ujun nandisat, do yanƙwok asat ujun bamisi yosot. Mani nak dukwan da apgum ae dukwan kikeŋ ujun ji dima nandaŋ. ¹⁵ Ji amin kokwin aŋ ujun miktim da aŋpagon kokwin aŋ. Nak amin kinda dima kokwinikdat. ¹⁶ Mani nak amin kokwin abom tam bamisi kokwinikgom. Nido nak naga gin amin kokwin dima asat, Datno nak yabekban pigim ujun da nak aŋpulugaŋban kokwin amak. ¹⁷ Ji da gen tebanon gen yan tosok, Amin bamori da gen kaloŋi nanŋin yanƙwok amal kaŋ, ujun da gen bami asak. ¹⁸ Nak naga nan jonjigek naga do yanƙwok asat, ae Dat nak yabekban pigim ujunyo kisi nak nan jonjigek yanƙwok asak.”

¹⁹ Yanban Parisi amin da yan iyiwit, “Datgo dukwan egisak?”

Yanba yoyigit, “Ji nak dima nandaŋ namaŋ, ae Datno kisi dima nandaŋ imaŋ. Nandaŋ namaŋ tam, Datnoyo kisi tagi nandaŋ ibam.”

²⁰ “Yesu ujun Telagi Yut Madep dakon buri kinda paret yopgwit ujudon egek amin yoyiŋ degek gen ujun yagit. Mani bisapni dima agit, do amin kinda da dima abidagit.

Yesu da iyi kisak kokupmon aripmi dima kini do yagit

²¹ ^b Yesu da saŋbeŋek amin yan yoyigit, “Nak depmaŋ kiko ji nak wisikdaŋ, mani yokwisi taŋ damaŋakwa kimotdaŋ. Nak da kikeŋon aripmi dima apni.”

²² Gen yan yanban nandaŋek Juda amin da iyi gin yan yawit, “Nak kikeŋon aripmi dima apni’ yan ujun nido yosok? Iyi nan aŋagek kimot do yosok?”

²³ Yanba Yesu da yan yoyigit, “Ji migon amin. Nak kwen amin. Ji miktim amin, mani nak miktim amin dima. ²⁴ Yan do, kili dayit, ji yokwisi taŋ damaŋakwa kimotdaŋ. Ji nak Ujun Amin yan dima nandaŋ gadaŋ namni kaŋ, yokwisi taŋ damaŋakwa kimotdaŋ.”

²⁵ Yanban iyiwit, “Gak namin?”

Yanba Yesu da yoyigit, “Nak kili dayigim da dayiŋ anaŋ obisat. ²⁶ Ji dakon aŋpak kokwinigek gen morapmisi tagi yokeŋ. Mani Amin nak yabekban pigim ujun top dima yosok. Gen morap ujun yanban nandagim ujun baŋ miktim aminon yan teŋteŋosot.”

²⁷ Gen ujun yoyiŋakwan Datni do yosok yan dima nandawit, ²⁸ ^d do Yesu da yan yoyigit, “Ji Amin Dakon Monji aŋenagek nak Ujun Amin yan nandaŋ namdaŋ. Ujun bisapmon nak naga da nandak nandagon yo

^v 8.14 Jn 5.31-32; 7.28 ^w 8.15 Jn 12.47 ^x 8.16 Jn 5.30; 8.29 ^y 8.17 GT 19.15

^z 8.18 1Jn 5.9 ^a 8.20 Jn 7.30 ^b 8.21 Jn 7.34; 13.33 ^c 8.23 Jn 3.31 ^d 8.28 Jn 3.14

dima asat yaŋ nandakdaŋ. Dat da nayiŋ dekgit uŋun baŋgin yosot yaŋ nandakdaŋ. ²⁹Nak yabekban pigim amin uŋun nak gat ekwamak. Bisapmi bisapmi nak Dat dakon galaktok yoldat, do dima nepmaŋ dekdak.” ³⁰Gen uŋun yaŋakwan gin amin morapmi da nandaŋek nandaŋ gadaŋ imgwit.

Gen bami da amin pulugaŋ yopdisak

³¹Yesu da Juda amin nandaŋ gadaŋ imgwit yaŋ yoyigit, “Nak dakon gen guramitni kaŋ, nak dakon paŋdetnoni bamisi egipdaŋ. ³²Yaŋ egek gen bami nandaŋ pisaŋba uŋun da pulugaŋ depdisak.”

³³eYaŋban yaŋ iyiwit, “Nin Abraham dakon babikni kabi ekwamaŋ. Nin bisap kindakon amin kinda dakon oman monjini dima egipgumaŋ. Do niaŋon da amin taginin da kisiron da pulugaŋ kineŋ do yosol?”

³⁴fYaŋba Yesu da gen kobogi yaŋ yoyigit, “Nak asisi dayisat, amin morap yokwi aŋ uŋun yokwi dakon oman monjini ekwaŋ. ³⁵Oman monji amin yuri kinda gat toktogisi dima ekwaŋ. Monji daŋin toktogi ekwaŋ. ³⁶Yaŋdo, Monji da pulugaŋ depjak kaŋ, ji wagilsa pulugaŋ depbi.

³⁷“Ji Abraham dakon amin kabi yaŋ nandaŋ damisat. Mani nak dakon gen abidok do dima nandaŋ, do nikba kimokgeŋ do nandaŋ. ³⁸Datno da yo morap noligit uŋun do dayisat. Ae datji da aŋpak ani do dayigit, ji uŋun baŋ aŋ.”

³⁹gYaŋban nandaŋek Juda amin da yaŋ iyiwit, “Datnin uŋun Abraham.”

Yaŋ yaŋba Yesu da yoyigit, “Ji asi Abraham dakon monjini tam, Abraham da iyi aŋpak agit uŋun baŋ abam. ⁴⁰Piŋkop da gen bami morap yaŋban nandagim uŋun baŋ dayisat. Aŋapbo ji nak nikba kimokgeŋ do nandaŋ. Abraham yaŋ dima agit. ⁴¹hJi datji dakon aŋpak uŋun baŋgin aŋ.”

Yaŋban iyiwit, “Nin gwamda dima. Datnin uŋun Piŋkop kalon gin.”

⁴²Yaŋba Yesu da yaŋ yoyigit, “Nak Piŋkop gat egipgumak da pigim. Nak naga da galak togon dima pigim. Piŋkop da yabekban pigim, do Piŋkop uŋun asi Datji tam, ji da nak do but dasi galak taŋ nabam. ⁴³Gen yosot uŋun ji da dima nandaba pisosok. Nido geno abidok do dima nandaŋ. ⁴⁴iJi datji Sunduk uŋun dakon monjini egek galaktokni yol do tagisi nandaŋ. Kalipsi wasok wasogikon amin dapdap kinda egipgut. Gen bami uŋun iyikon dima tosok, do gen bami uŋun dima yoldak. Uŋun top gen dakon datni egisak, do iyi dakon gen yaŋek top yosok. ⁴⁵Mani nak gen bami yosot, ae ji geno do nandaba bami dima asak. ⁴⁶JNak yokwi asat yaŋ nandaŋ, ma? Yaŋ nandaŋ kaŋ yokwi asat uŋun ji da tagi aŋteŋteŋ ani. Mani gen bami yosot kaŋ, nido geno do nandaba bami

e 8.33 Mt 3.9 f 8.34 Ro 6.16,20 g 8.39 Mt 3.9 h 8.41 Ais 63.16 i 8.44 1Jn 3.8
j 8.46 2Ko 5.21; 1Pi 2.22

dima asak? ⁴⁷kPiŋkop dakon amin ekwaŋ uŋun da gen morap yosok uŋun nandaŋ. Mani ji Piŋkop dakon amin dima ekwaŋ, do geni dima nandaŋ.”

Yesu gat Abraham gat dakon gen

⁴⁸lYesu da gen yaŋ yaŋban Juda amin da yaŋ iyiwit, “Gak Samaria amin kinda, koŋ kinda da gak da buron egisak. Uŋun gen bami yomaŋ?”

⁴⁹Yaŋba Yesu da yoyigit, “Nak da buron koŋ kinda dima egisak. Nak da Datno nandabo wukwan imiŋapbo, ji da nak do nandaba pisak. ⁵⁰Amin da nandaba wukwan namni do pi dima asat. Amin kinda gen kokwin amin egisak, uŋun da mano wukwisi tosak do pini asak. ⁵¹mNak asisi dayisat, amin kinda da nak dakon gen guramitjak kaŋ, uŋun amin dimasi kimotjak.”

⁵²Yaŋban nandaŋek Juda amin da Yesu yaŋ iyiwit, “Yaŋ yaŋjaki gak da buron koŋ kinda asisi egisak yaŋsi nandamaŋ. Abraham gat kombi amin gat uŋun kisi kili kimakgwit, mani gak da yosol ‘Amin kinda da nak dakon gen guramitjak kaŋ, uŋun amin dimasi kimotjak.’ ⁵³Gak datnin Abraham uŋun yapmaŋdat yaŋ nandisal, ma? Abraham gat kombi amin gat kili kimakgwit. Gak nianjen amin kinda yaŋ nandisal?”

⁵⁴Yaŋba Yesu da yaŋ yoyigit, “Nak amin da nandaba wukwan namni do pi abeŋ kaŋ, mano piŋbisi asak. Mani Datno da mano madepsi tosak do pini asak. Ji da Datno do uŋun nin dakon Piŋkop yaŋ yoŋ. ⁵⁵Ji uŋun dima nandaŋ imaŋ, mani nak nandaŋ imisat. Nak naga dima nandaŋ imisat yaŋ yokeŋ kaŋ, ji yombem gin top amin akeŋ. Mani nak nandaŋ imiŋek geni guramikdat. ⁵⁶Babikji Abraham uŋun nak dakon bisap kok do tagisi nandagit. Uŋun kaŋek but kwaktok nandagit.”

⁵⁷Juda amin da gen uŋun yaŋban nandaŋek yaŋ iyiwit, “Gak dakon bilakgo 50 dima aŋakwan gak da nak Abraham kagim yaŋ yosol, ma?”

⁵⁸nYaŋba Yesu da yaŋ yoyigit, “Nak asisi dayisat, Abraham dima altaŋakwan nak kili egipgum da egisat.”

⁵⁹Yaŋ yaŋakwan tip timigek aŋakba kimotjak do nandawit. Mani Yesu uŋun pasilek Telagi Yut Madep dakon nagal yipmaŋek waŋga kigit.

Amin dabili mini kinda dakon gen

9 ¹Yesu kosit agek amin dabili mini kinda meŋi da yaŋ aŋalagit kagit.

²oKaŋakwan paŋdetni da yaŋ iyiwit, “Yoyiŋdet, namin da yokwi aban on amin dabili mini da altagit. Iyi agit bo meŋi datniyo da agimal?”

³pYaŋba Yesu da yoyigit, “On amin iyi yokwi agit bo ae meŋ datniyo da yokwi agimal uŋun do dima. Piŋkop da wasok kinda on aminon noman aban amin da koni do dabili mini altagit. ⁴Piŋkop da nak yabekban

k 8.47 1Jn 4.6 l 8.48 Mk 3.21-22 m 8.51 Jn 5.24 n 8.58 Jn 1.1 o 9.2 Esi 18.20;
Lk 13.2,4 p 9.3 Jn 11.4

apgum unun dakon pini gildat kalba aneŋsi. Pilin tokdisak. Amin kinda da kalbi pi aripmi dima asak. ⁵¶Nak miktimon egisaron nak naga on miktim dakon teŋteŋi.”

⁶¶Yesu gen unun yaŋek miktimon ilip sulek miktim gat dagapmikban neŋak aban dabili mini amin da dabilon wiririkgit. ⁷¶Yaŋ aŋek iyigit, “Gak kiŋ Silom Pakbi Iɗapmon pakbi soki.” (Silom dakon mibili unun “Yabekbi.”) Dabili mini amin unun kiŋ pakbi soŋ dabili siŋtaŋakwan yomanikon apgut.

⁸¶Apban kokup isalni gat ae yo do bisit yaŋakwan kawit amin gat da yaŋ yawit, “On amin unun kalip yiŋek amin da moneŋ imni do bisit yoyigit unun amin bo?”

⁹¶Diwari da yawit, “Asi, on unun amin.” Aŋakwa diwari da yawit, “Kagimaŋ amin unun yombem, mani on unun amin dima.”

Yaŋ yaŋakwa amin unun iyi yaŋ yoyigit, “Nak unun mani.”

¹⁰¶Yaŋban iyiwit, “Niaŋsi aŋek dabilgo kilek tak?”

¹¹¶Yaŋba gen kobogi yaŋ yoyigit, “Amin kinda mani Yesu yaŋ iyaŋ unun da miktim baŋ neŋak wasaŋek dabilnokon wiririgek yaŋ nayik, ‘Gak kiŋ Silom Pakbi Iɗapmon pakbi soki.’ Yaŋ nayiŋban kiŋ pakbi soŋek dabilno kilek taŋban yo pindat.”

¹²¶Yaŋban iyiwit, “Unun amin dukwan egisak?”

Yaŋba yoyigit, “Nak dima nandisat.”

Parisi amin da dabili siŋtagit amin unun dakon geni yawit

¹³¶Amin dabili mini egipgut da siŋtagit unun iyin aŋaŋ Parisi aminon kiwit. ¹⁴¶Yesu da miktim baŋ neŋak wasaŋek dabilnikon wiririkban siŋtagit unun Sabat bisapmon agit. ¹⁵¶Unun do aŋek Parisi amin da aeni iyiwit, “Dabilgo niaŋsi aŋek kilek taŋban siŋtal?”

Yaŋba yaŋgit, “Unun da neŋak dabilnokon wiririkban pakbikon sugaŋek siŋtat da yo pindakdat.”

¹⁶¶Yaŋban Parisi amin diwari da yaŋ yawit, “Unun amin Sabat dakon gen teban yapmaŋdak, do Piŋkop da dima yabekban apgut, yaŋ nandamaŋ.”

Mani diwari da yawit, “Unun yokwi pakpak amin tam wasok tapmimi toŋ yaŋ dima aban.” Parisi amin gen bamori yaŋ yaŋek wasen ki kabi bamori awit.

¹⁷¶Aeni dabili siŋtagit amin yaŋ iyiwit, “Unun amin wasok aban dabilgo siŋtak amin do niaŋen amin kinda yaŋ nandisal?”

Yaŋba yaŋgit, “Unun kombi amin kinda.”

¹⁸¶Juda amin da unun amin dabili mini egipgut da siŋtagit unun do nandaba bami dima agit. Yaŋ nandawit do unun amin dakon meŋi datniyo apjil do gen

yipgwit. ¹⁹Gen yipba kwan apbal yaŋ yoyiwit, “Asi on monji jil dakon? Dabili mini altagit yaŋ yomal amin on uŋun? Yaŋ kaŋ niaŋ aŋek dabili kilektak?”

²⁰Yoyiŋba meŋi datniyo da yaŋ yoyigimal, “Asi, on monji nit dakon, dabili mini naŋ meŋi da yaŋ aŋalagit. ²¹Mani niaŋon da dabili siŋtak uŋun nit dima nandamak. Ae namin da dabili aban pisak, uŋunyo kisi nit dima nandamak. Uŋun amin madep kili agit, do iyinaŋ iyinba kobogi tagi dayisak.” ²²Juda amin dakon kila amin da gen teban kinda yaŋ yipgwit, Amin kinda da Yesu uŋun Kristo yaŋ yosak kaŋ, uŋun amin Juda amin da muwut muwut yutnon dimasi wigisak. Gen teban yaŋ yipgwit, do meŋi datni da Juda amin do pasalek yaŋ yagimal, ²³“Uŋun amin madep kili agit, do iyi naŋ iyinba kobogi dayisak.”

²⁴Kalip dabili mini egipgut amin uŋun ae kosiri kinda gat iyinba opban yaŋ iyiwit, “Piŋkop man madep imiŋek yaŋ teban tok tebaisi kinda aŋek gen bami gin yoki. Uŋun amin uŋun yokwi pakpak amin kinda yaŋ nandamaŋ.”

²⁵Yaŋba amin uŋun da gen kobogi yaŋ yoyigit, “Uŋun amin uŋun yokwi pakpak amin kinda bo dima uŋun dima nandisat. Mani yo kalonji nandisat, uŋun nak dabilno mini egipgum da abisok siŋtosot.”

²⁶Yaŋban iyiwit, “Uŋun da niaŋsi aŋgamik? Niaŋon da dabilgo siŋtak?”

²⁷Yaŋba yoyigit, “Nak kili dayiko dima nandayin. Ae nido sigin nandak do yoŋ? Ji kisi paŋdetni egip do aŋek yoŋ, ma?”

²⁸Yaŋba yokwi tok aŋ imiŋek gen yaŋ iyiwit, “Gak uŋun amin dakon paŋdetni, mani nin Moses dakon paŋdetni ekwamaŋ. ²⁹Piŋkop da Moses gen iyigit yaŋ nandamaŋ, mani uŋun amin dukwan da apgut uŋun nin dima nandamaŋ.”

³⁰Yaŋ yaŋba yoyigit, “Ji da gen ŋwakiŋwarisi kinda yoŋ. Uŋun amin da dabilno aŋmilip ak, mani ji da ‘uŋun amin dukwan da apgut uŋun nin dima nandamaŋ’ yaŋ yoŋ. ³¹‘Piŋkop da yokwi pakpak dakon geni dima nandaŋ yomisak yaŋ nandamaŋ. Mani amin galaktokni yolek gawak imaŋ amin uŋun geni nandaŋ yomisak. ³²Amin kinda dabili mini meŋi da yaŋ aŋalagit naŋ amin kinda da wasok aban dabili pisagit yaŋ kinda dima nandagimaŋ. Miktim wasok wasogikon da egi aŋaŋ obiŋek abisok ekwamaŋon gen bin kinda yaŋ dima nandamaŋ. ³³Uŋun amin Piŋkop da dima yabekban apgut tam, yo kinda ariŋmi dima aban.”

³⁴“Yaŋban Parisi amin da uŋun gen nandaŋek yaŋ iyiwit, “Meŋgo da gak aŋalagiron da abisok ekwamaŋon yokwigo madepsi taŋ gamgwit da taŋ gamaŋ, do gak nido nin niyiŋ dekdal?” Yaŋ yaŋek yolba waŋga abigigit.

Nandaŋ gadatni mini amin uŋun dabili mini yombem

³⁵Yesu da yolba abigigit dakon gen uŋun nandaŋek wisin kaŋ yaŋ iyigit, “Gak Amin Dakon Monji nandaŋ gadaŋ imisal bo dima?”

† 9.31 Kap 34.15 † 9.34 Kap 51.5

³⁶Yaŋban yaŋ iyigit, “Amin tagi, Amin Dakon Monji uŋun namin? Nayiŋbi uŋun amin nandaŋ gadaŋ ibeŋ.”

³⁷Yaŋ yaŋban Yesu da yaŋ iyigit, “Gak uŋun amin kili kal. Gen gayisak amin uŋun mani.”

³⁸Yaŋban amin uŋun da yaŋ iyigit, “Amin Tagi, nak nandaŋ gadaŋ gamisat.” Yaŋ yaŋek gawak imgut.

³⁹Aŋakwan Yesu da yaŋ yagit, “Nak miktimon gen kokwin ak do pigim. Yaŋdo, dabili mini amin uŋun siŋtoni, ae dabili siŋtoŋ amin uŋun dabili mini ani.”

⁴⁰Parisi amin diwari kapmatjok akgwit uŋun da gen uŋun nandaŋek yaŋ iyiwit, “Nin kisi dabilnin mini ekwamaŋ yaŋ yosol, ma?”

⁴¹Yaŋba Yesu da yaŋ yoyigit, “Ji dabilji mini ekwaŋ tam, yokwisi mini. Mani ‘dabilnin toŋ’ yaŋ yoŋ, do yokwisi dakon gen uŋun siŋin taŋ damaŋ aŋaŋ kisak.”

Yesu uŋun sipsip kila amin tagisi

10 ¹Yesu da saŋbeŋek yaŋ yagit, “Nak asisi dayisat, amin kinda sipsip dam dakon wigat naŋ dima piŋek kosit ŋwakŋwarikon da dam irak piŋisak kaŋ, uŋuden amin uŋun kabo noknok ae amin dapmaŋek yoni gwayaŋ amin. ²Mani wigat naŋ piŋisak amin uŋun sipsip dakon kila amin. ³Wigat kila amin da uŋun amin do yoma witdal iban piŋisak. Piŋi sipsipni kaloŋ kaloŋ dakon mani yaŋban tegi nandaŋakwa mibilaŋ yoban waŋga kwaŋ. ⁴Kisisi waŋga kiŋ mudaŋakwa sipsip kila amin da mibilaŋ yoban tegi nandaŋ imaŋ, do buŋon yol aŋaŋ kwaŋ. ⁵Sipsip da amin ŋwakŋwari dima yolgaŋ. Tegi dima nandaŋ imaŋ do yaŋ yoban sipsip si pasal kiŋ mudoŋ.” ⁶Yesu da tilak gen uŋun yaŋban dima nandaba pisagit.

⁷Dima nandaba pisagit do Yesu da aeni yoyigit, “Nak asisi dayisat, nak naga sipsip dam dakon wigat. ⁸”Amin morap mibiltok apgwit uŋun kabo noknok ae amin dapmaŋek yoni gwayaŋ amin. Mani sipsip da geni dima nandaŋ yomgwit. ⁹Nak naga wigat. Amin kinda nagon abiŋek damon piŋisak kaŋ, Piŋkop da yokwikon naŋ abidokdisak. Aŋakwan uŋun amin damon piŋi ae waŋga kiŋ gin aŋek jap do aripmi dima akdisak. ¹⁰Kabo noknok uŋun yo kinda do dima abisak. Uŋun sipsip kabo timit do, ae dapban kimotni do, ae paŋupbal ak do abisak. Mani nak yaŋ do dima abisat. Nak wadak wadagi mini tagisi egipni do abisat.

¹¹x “Nak naga sipsip dakon kila amin tagisi. Sipsip dakon kila amin tagisi uŋun iyi dakon egip egip paregek sipsipni paŋpulugosok. ¹²ySipsip dakon kila amin yokwi moneŋ do nandaŋek pi asak uŋun sipsip dakon

v 9.40 Mt 15.14 w 10.8 Jer 23.1-2; Esi 34.2-3 x 10.11 Kap 23.1; PA 7.17
y 10.12 Ya 20.29

ami dima, do joŋ piŋan abisak bisapmon si pasalek sipsip yopmaŋ kisak. Yopmaŋ kiŋakwan joŋ piŋan da obiŋ sipsip dapmaŋ nok do anjakwan waseŋ kwan. ¹³Uŋun amin tomni timit dogin nandisak do yaŋ asak. Sipsip taŋi egipni do dima nandisak.

¹⁴⁻¹⁵^z “Nak naga sipsip dakon kila amin tagisi. Datno da nak nandaŋ namiŋakwan nak da Datno nandaŋ imisat. Uŋudenŋ gin sipsipno da nak nandaŋ namiŋakwa nak da sipsipno nandaŋ yomisat. Aŋek sipsipno do aŋek naga dakon egip egipno parekdat.

¹⁶^a “Nak sipsipno diwari uŋun on damon nani dima. Uŋun waŋga ekwan. Uŋun sipsip kabi nak da ilik paŋabiŋ yopbo naga dakon tek nandaŋdaŋ. Aŋek sipsip kabi kaloŋi gin egakwa kila amin kaloŋi da kilani akdisak. ¹⁷^bNak egip egipno paregek aeno abidokdisat, yaŋ do Dat da nak do but dasi galak taŋ namisak. ¹⁸Amin kinda da egip egipno aripmi dima gwayesak. Naga dakon galaktok yolek egip egipno parekgeŋ. Egip egipno parekgeŋ ae abidokeŋ uŋun dakon yaŋ dagok uŋun nagon toso. Dat da yaŋsi aberŋ dosi yaŋit.”

¹⁹Juda amin gen uŋun nandaŋek aeni waseŋ ki kabi bamori awit. ²⁰Morapmi da yaŋ yawit, “Koŋ kinda burikon egakwan but upbal asak. Ji nido geni nandaŋ?”

²¹Yaŋ yaŋakwa diwari da yawit, “Gen yosok uŋun koŋni toŋ amin dakon gen naŋ dima yosok. Koŋ da dabili mini amin aripmi dima aŋmilip agagi.”

Juda amin da Yesu uwal aŋ imgwit

²²Uŋun bisapmon Juda amin dakon jap noknok bisap madep kinda Jerusalem ais bisapmon noman tagit. Uŋun kalip Telagi Yut Madepni aŋkaluk awit uŋun do nandaŋek egipgwit. ²³Yesu uŋun Telagi Yut Madep da nagalgwan tamo kinda Solomon Dakon Kiŋ Ap Tamo yaŋ yawit uŋudon agipgut. ²⁴Agakwan Juda amin da abiŋ Yesu aŋwasinŋ agek yaŋ iyiwit, “Gak gaga dakon mibilgo ni bisapmon niyiŋ tentenoki? Gak asi Kristo kaŋ, yaŋkwok nomansi a.”

²⁵Yaŋba Yesu da yaŋ yoyigit, “Nak kili dayigim, mani ji da nandaba bami dima agit. Nak namin aminsi kinda Datno da manon pi morap asat uŋun da taŋi dolisak. ²⁶Mani ji uŋun nak dakon sipsip kabi dima, do dima nandaŋ gadaŋ namaŋ. ²⁷Nak sipsip kabino nandaŋ yomisat. Uŋun tekno nandaŋek nolgaŋ. ²⁸^cNak da egip egip dagok dagogi mini yobo aripmi dimasi pasilni. Amin kinda da nak da kisiron baŋ aripmi dima gwayesak. ²⁹Datno da sipsip kabino namgut, ae Datno yo morap yapmaŋek wukwisi egisak, do amin kinda da kisitnikon baŋ aripmi dima gwayesak. ³⁰Dat gat nit kaloŋi ekwamak.”

^z 10.14-15 Mt 11.27; 1Jn 3.16 ^a 10.16 Ais 56.8; Esi 34.23 ^b 10.17 Pil 2.8-9

^c 10.28 Jn 3.16; 6.39

³¹Juda amin da gen unun nandaŋek aeni tip timigek aŋakba kimotjak do awit. ³²Aŋakwa Yesu da yaŋ yoyigit, “Nak Datno dakon pi tagisi morapmi ji dolik do aŋapbo pindakgwit. Unun pi agimgwan ni pi nan agim do nandaŋek tipbaŋ nit do aŋ?”

³³“Yaŋban Juda amin da yaŋ iyiwit, “Gak da pi tagisi kinda agil do aŋek tipbaŋ dima gitneŋ. Gak amin isali kinda da nak Piŋkop yaŋ yaŋek Piŋkop kulabisal unun do aŋek gitdamaŋ.”

³⁴“Yaŋba Yesu da yoyigit, “Gen teban papiajikon Piŋkop dakon gen kinda yaŋ tosok:

‘Nak yaŋ dayisat, ji unun piŋkop.’

³⁵Piŋkop da papiakon gen toŋ unun bamisi gin. Kalip Piŋkop da amin do geni yoyiŋ tenŋeŋek ji piŋkop yaŋ yoyigit. ³⁶Ae Dat da iyi nak tilak aŋek yabekban miktimon pigim. Do ‘Nak Piŋkop dakon Monji’ yaŋ yaŋapbo ji nido ‘Gak Piŋkop kulabisal’ yaŋ yoŋ? ³⁷Nak Dat dakon pi dima asat kaŋ, geno do nandaba bami dima asak. ³⁸Mani nak asi pini asat. Yaŋdo, ji geno do nandaba bami dima asak kaŋ, pi asat unun kaŋek nandaŋ gadat ani. Aŋek yaŋsi nandani, Dat unun nagon egisak ae nak Daron egisat.”

³⁹Yaŋ yaŋban aeni Yesu abidok do awit, mani dima abidaŋakwa kigit.

⁴⁰Kiŋ Jodan Pakbi pudaŋek aeni Jon da kalip amin telagi pakbi soŋ imgut unun kokupmon paŋki egipgut. ⁴¹Unudon egakwan amin morapmi Yesukon abiŋ yaŋ yawit, “Jon unun geni paŋteban asak do wasok tapmimi toŋ dima agit, mani gen morap on amin do yagit unun gen bamisi gin yagit.” ⁴²Unun kokupmon amin morapmi da Yesu nandaŋ gadaŋ imgwit.

Yesu unun Judia ae Jerusalem kiŋakwan kila amin da aŋakba kimotjak do nandawit

(Kilapmi 11–12)

Lasarus kimakgit

11 ¹Amin kinda mani Lasarus unun sot agit. Kokupni unun Betani, unun Maria gat peni Mata gat dakon kokupni. ²Unun Maria da pakbi kibaŋi toŋ tagisi Amin Tagi da kandapmon tagalek busuŋ daŋgwi naŋ ikdiŋaŋban kibidagit. Lasarus unun Maria gat peni gat dakon olapmi. ³Sami bamot da Yesu do gen yipbal kigit, “Amin Tagi, notgo but dasi galak taŋ imisal unun sot asak.”

⁴Yesu gen unun nandaŋek yaŋ yagit, “Unun sot asak mani wagil dima kimotjak. Piŋkop gat Monji gat da man madep paŋjil do sot unun asak.”

^d 10.33 MS 24.16 ^e 10.34 Kap 82.6 ^f 10.38 Jn 14.10-11 ^g 10.40 Jn 1.28

^h 11.1 Lk 10.38-39 ⁱ 11.2 Jn 12.3 ^j 11.4 Jn 9.3

⁵Yesu da Mata gat padige gat ae Lasarus gat do but dasi galak tan yomgut. ⁶Yesu Lasarus da sot agit unun dakon geni nandanej kokup egipguron gildat bamori gat egipgut. ⁷Egi mudanej panjetni yoyigit, “Nin aenin tobil Judia Provinskon kinej.”

⁸Yanban panjetni da iyiwit, “Yoyijdet, apmasok Juda amin da gak tipban gikba kimokgi do awit. Unun do dima nandanej aego tobil kik do yosol?”

⁹Yanba Yesu da yan yoyigit, “Gildat kinda dakon tetenje unun 12 awa ton. Amin kinda gildat kalba kosit agipjak kan, miktim dakon tetenje kosok, do aripmi dima man potjak. ¹⁰Mani kalbi kosit agipjak kan, tetenje mini do anek kesal anejak.” ¹¹Yesu yan yanek ae kinda gat yan yagit, “Notnin Lasarus unun yum dipmini pokdok, do nak da kin anyolbo pidosak.”

¹²Panjetni gen unun nandanej Yesu yan iyiwit, “Amin Tagi, yum dipmin pokdok kan, sotni dagan kinakwan kilek tosak.”

¹³Yesu da Lasarus kimagit dakon gen yanban panjetni da asi dipmin pokdok yan nandawit. ¹⁴Yan nandawit, do Yesu da nomansi yan tetenej yan yoyigit, “Lasarus unun kili kimagit, ¹⁵mani nak unudon dima egapbo kimagit do tagi nandisat. Nido nak ji dakon nandan gadat panjeban ak do nandisat. Kili unudon kino.”

¹⁶Yesu da gen yan mudanekwan Tomas, mani kinda Yayat yan iyiwit, unun da panjet notni diwari yan yoyigit, “Ninyo kisi unun gat kinjek kisi kimotne.”

Yesu unun pidot pidot ae egip egip ami

¹⁷Yesu Betani kokupmon altanej Lasarus unun kili kimagit da gildat 4 kabi kimakbi tamogwan tosoj yan nandagit. ¹⁸Betani kokup unun Jerusalem da kapmatjok 3 kilomita da tilak tosoj. ¹⁹Do Juda amin morapmi da Mata ae Maria dakon but panjeban ak do apba olapmi kimagit dakon gwayam egipgwit.

²⁰Mata unun Yesu obisak yan nandanej Maria yutnon yipmanek kosiron kwan Yesu gat domdom agimal. ²¹Anek Mata da Yesu yan iyigit, “Amin Tagi, gak idon egipgul tam, olapno dima kimagit. ²²Unun kili kimagit, mani abisok gak da Pinjok yo nianen kinda do bisit iyinbi unun da tagi gamjak yan nandisat.”

²³Yanban Yesu da iyigit, “Olapgo unun pidokdisak.”

²⁴Yanban Mata da iyigit, “Asi, mibi gildaron pidot pidot bisap madepmon don pidokdisak yan nandisat.”

²⁵Yanban Yesu da iyigit, “Nak naga pidot pidot ae egip egip ami. Amin kinda nak nandan gadan naminek kimotjak kan, kalugi sigin egipdisak. ²⁶Ae amin morap kalugi egek nandan gadan namni unun amin wagil dima kimotdan. Gen unun yosot unun nandabi bami asak, bo dima?”

^k 11.16 Mk 14.31 ^l 11.24 Jn 6.40

27^mYañ yanban Mata da iyigit, “Amin Tagi, asi gak Kristo, Pinjkop dakon Monji, miktimon apjak do yanbi amin yan nandan gamisat.”

Yesu Lasarus do bupmi nandajek kunam takgit

28 Mata gen unjun yanjek tobil kin padige Maria iyindage tayanpok yan iyigit, “Yoyindet da abik da gak do yosok.” 29 Maria gen unjun nandajek tepmisi pidan Yesu kok do kigit. 30 Yesu unjun kokupmon dima obinej Mata gat domdom agimal tamokon unjudon gin sigin akgit. 31 Juda amin Maria dakon but anteban ak do yutnon egipgwit unjun da kanba Maria tepmisi pidan wanja pikwan kan, kimakbi tamokon kunam tat do kisak yan nandajek bujon yolgwit.

32 Maria Yesu akgiron kin kanek kandapmikon manj pagek yan iyigit, “Amin Tagi, gak idon kisi egipgumanj tam olapno dima kimakgit.”

33 Yesu da Maria gat Juda amin Maria gat apgwit unjun kunam takba pindagek bupmi madepsi nandajek buri da yokwi tagit. 34 Anek yoyigit, “Ji bumjotni dukwan yipgwit?”

Yanban yan iyiwit, “Amin Tagi, abinej ka.”

35 Yan yanba nandajek Yesu kunam takgit. 36 Yan aban kanek Juda amin da yan yawit, “Kabit. Unjun da unjun amin do but dasi galak tanj imgut.”

37ⁿMani amin diwari da yawit, “Unjun da dabili mini amin anjmilip aban sintagit. Yan agit, do ae nido unjun amin dima anpuluganjakwan kimakgit?”

Yesu da Lasarus aban pidagit

38 Yesu unjun aeni bupmisi nandajek kimakbi tamokon kin altagit. Kimakbi tamo unjun tip kinam kinda tip madep nanj sopgwit. 39 Yesu yan yagit, “Ji tip madep aba kwan.”

Yan yanban Mata unjun amin kimakgit dakon sami da yan iyigit, “Amin Tagi, abisok tanban gildat 4 kabi asak, do yan anej kan, kibanj madepsi akdisak.”

40 Yanban Yesu da iyigit, “Nak kili gayigim, nak nandan gadan nabi kan, gak Pinjkop dakon tapmim madepni kokdisal.” 41 Yan yanjakwan tip madep aba kinjakwan Yesu kwen sintanban wigakwan yan yagit, “Dat, gak bisitno kili nandal, do ya yan gayisat. 42 Gak bisapmi bisapmi bisitno nandisal, mani abisok on amin idon akgan unjun da gak da nak yabekbi pigim yan nandani unjun do anek gen unjun gayisat.” 43 Yesu yan yanjek gen papmon da yagit, “Lasarus, wanja pi!” 44 Yan iyinban amin kimakbi imal nanj kisit kandap tomni dabilyo wamgwit walimbil wanja pigit. Pinban Yesu da yan yoyigit, “Imalni witdalek yipba kisak.”

^m 11.27 Jn 6.69 ⁿ 11.37 Jn 9.6-7

Kila amin da Yesu anakba kimotjak do gen yaŋ aŋteban awit
(Mt 26.1-5; Mk 14.1-2; Lk 22.1-2)

⁴⁵°Juda amin morapmi Maria gat gwayam egip do opgwit uŋun da Yesu da yo agit uŋun kaŋek nandaŋ gadaŋ imgwit. ⁴⁶°Mani diwari da Parisi aminon kiŋek Yesu da yo agit uŋun do yoyiwit. ⁴⁷Yaŋ anakwa mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat Parisi amin gat da gen kokwin amin kabi yoyiŋba abiŋ muwukba yaŋ yoyiwit, “Niaŋ ano? Uŋun amin wasok tapmimi toŋ morapmi asak. ⁴⁸Nin yum koneŋ kaŋ, uŋun da wasok morapmi yaŋ gin anakwan amin kisi da nandaŋ gadaŋ imdaŋ. Anakwa Rom gapman da abiŋ Telagi Yut Madep gat ae Juda amin nin kisi paŋupbal akdaŋ.”

⁴⁹Yaŋ yaŋba amin kinda bikbiknikon yikgit, mani Kaiapas, uŋun bilak do mukwa sogok amin dakon mibiltok amin egipgut, uŋun da yaŋ yoyigit, “Ji nandak nandakji mini. ⁵⁰Juda amin nin morap kisi do aŋek amin kaloŋi da kimotjak kaŋ, uŋun da tagisi asak. Ji uŋun dima nandaŋ? Nin kisi pasil mudoneŋ kaŋ, uŋun da tagi dima asak.”

⁵¹Kaiapas gen yagit uŋun iyi da nandak nandagon da dima yagit. Uŋun bilak do mukwa sogok amin dakon mibiltok amin egek kombi gen yaŋek Yesu da Juda amin kisi do aŋek kimotjak do yagit. ⁵²°Ae Juda amin dogin dima, Piŋkop dakon miŋat monjiyo dukwan dukwan ekwaŋ, uŋun kisi paŋmuwuk kabi kaloŋ yop do aŋek kimotdisak.

⁵³°Uŋun gildaron gin kila amin da wasaŋek Yesu anakba kimotjak do gen yaŋ paŋkosit awit. ⁵⁴Yaŋ awit, do Yesu Juda amin da bikbigon noman dima agipgut. Aŋek uŋun kokup yipmaŋek miktim amin dima ekwaŋon uŋun da kapmatjok kokup kinda mani Epraim uŋudon kwan paŋdetni gat egipgwit.

⁵⁵Yapyap Bilak kwaŋ taŋakwan amin morapmi kokup dukwan dukwan da Jerusalem apgwit. Abiŋ aŋpakni yolek iyi Piŋkop da dabilon kilek taŋek bisap madepmon kilegisi egipni yaŋ do pini awit. ⁵⁶Aŋek Telagi Yut Madep da nagalon muwuk egek Yesu wiŋeŋek notni yoyiŋ yoyiŋ aŋek yaŋ yawit, “Niaŋ nandaŋ? Jap noknok bisap madep abiŋ kosak bo dima?” ⁵⁷Mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat Parisi amin gat da amin yaŋ kili yoyiwit, “Amin kinda da Yesu uŋudon egisak yaŋ nandisak kaŋ, niyiŋban abidaŋ dam tebanon yipneŋ.”

Maria da pakbi kibaŋi toŋ tagisi naŋ Yesu soŋ imgut
(Mt 26.6-13; Mk 14.3-9)

12 ¹°Gildat 6 kabi taŋakwa don Yapyap Bilak altosak uŋun bisapmon Yesu Betani kokupmon kigit. Betani kokup uŋun

Lasarus Yesu da kimoron naŋ aban pidaŋgit amin dakon kokupni.
²“Uŋudon Yesu do nandaba wukwan imiŋek jap pakbiyo madep awit. Aba Mata da jap pilik yomiŋakwan Lasarus gat amin diwari gat kisi yigek Yesu gat jap nawit. ³“Naŋakwa Maria da pakbi kibaŋi toŋ tagisi kinami kinda abidaŋgit. Uŋun pakbi dakon tilakni uŋun 1 lita dakon binap, ae yumaŋ nogi uŋun wukwisi. Uŋun pakbi kinam abidaŋjek Yesu da kandapmon tagalek iyi dakon busuŋ dangwani baŋ ikdigagit. Aban uŋun pakbi dakon kibaŋi da yut kisi ilimik mudagit.

⁴Yaŋ aŋakwan paŋdetni kinda mani Judas Iskariot, uŋun don Yesu uwal da kisiron yipgut, uŋun da yaŋ yagit, ⁵“Uŋun pakbi kibaŋi toŋ tagisi aminon moneŋ 300 danari da arip timigek yoni mini amin do yomnom tam uŋun tagisi.” ⁶Judas uŋun yoni mini amin do nandaba kik aŋek dima yagit. Iyi uŋun kabo noknok amin kinda Yesu gat paŋdetni gat dakon moneŋ kinam kila agit, do bisap morapmi moneŋ yopgwit uŋun Judas da kabo timikgit.

⁷Yesu da gen uŋun nandaŋek yaŋ yagit, “Miŋat on yum koni. Nak kimokgo soŋ namiŋek kimakbi tamokon nepni uŋun bisap do pakbi on aŋnoman agit. ⁸“Yoni mini amin uŋun bisapmi bisapmi ji gat egipdaŋ, mani nak bisapmi bisapmi ji gat dima egipdamaŋ.”

Lasarus aŋakba kimotjak do yawit

⁹Juda amin morapmi Yesu Betani kokupmon egisak yaŋ nandaŋek uŋudon apgwit. Yesu kok do gin dima, Lasarus kimoron naŋ aban pidaŋgit uŋunyo kisi kok do apgwit. ¹⁰⁻¹¹“Yesu da Lasarus aban pidaŋban kaŋek Juda amin morapmi da kila amini yopmaŋ degek Yesukon kiŋek nandaŋ gadaŋ imgwit. Yaŋdo, mukwa sogok amin dakon amin madep kabi da Lasarus kisi aŋakba kimotjak do gen paŋkosit awit.

Yesu kila amin madep da tilagon Jerusalem pigigit

(Mt 21.1-11; Mk 11.1-11; Lk 19.28-40)

¹²Gildat kinda do amin kabi madep Yapyap Bilak kok do apgwit uŋun da Yesu Jerusalem kokup papmon abisak yaŋ nandawit.

¹³“Nandaŋek jobbaŋ dakon tami mandaŋ timik Yesu kok do kokup pap da waŋga pigiwit. Pigeŋ gen papmon da yaŋ yawit:

“Osana! Piŋkop aŋkisino!

‘Amin Tagi da manon abisak amin uŋun giŋami toŋ egisak.’

Israel amin dakon kila amin madep uŋun giŋami toŋ egisak.”

^t 12.2 Lk 10.40 ^u 12.3 Lk 7.37-38 ^v 12.8 GT 15.11 ^w 12.10-11 Jn 11.45

^x 12.13 Kap 118.25-26; Jn 1.49

14 Yaŋ yaŋakwa Yesu da donki kinda kaŋ uŋun da kwenon yikgit. Yaŋ aŋakwan Piŋkop da papiakon gen kinda tosoƙ uŋun bami toŋ agit. 15 ^yGen uŋun yaŋ:

“Saion kokup pap dakon amin, ji dima pasolni. Kabit, ji dakon kila amin madep donki bilagi da kwenon yigek abisak.”

16 ^zUŋun bisapmon paŋdetni gen uŋun dakon mibili dima nandaba pisagit. Mani buŋon don man madep paŋakwan gen papiakon mandabi uŋun Yesu dosi yosok yaŋ nandaba pisagit. Ae amin da yo aŋimgwit uŋun papiakon gen toŋ uŋunyo kisi do nandaba pisagit.

17 Yesu da Lasarus kimakbi tamokon naŋ yaŋ iban piɗagit bisapmon amin morapmi da kaŋek kiŋ gen bini yaŋba ireŋ tagit. 18 Wasok tapmimi toŋ agit uŋun dakon gen bini kili yaŋba nandawit, do amin morapmi da kosiron kok do kiwit. 19 Yaŋ aŋakwa Parisi amin da pindagek notni yoyiŋ yoyiŋ aŋek yaŋ yawit, “Yo morap aŋ im do nandamaŋ uŋun aripmi dima aneŋ. Pindakgit, miktimi miktimi miŋat aminyo morap kisi da yolgaŋ.”

Grik amin di da Yesu kok do yawit

20 Yapyap Bilagon amin Piŋkop gawak im do Jerusalem egipgwit uŋun bikbikgwan Grik amin diwari kisi egipgwit. 21 Uŋun Grik amin da Pilip kiŋ kawit. (Pilip uŋun Galili provins Betsaida kokupmon nani.) Yaŋ iyiwit, “Amin tagi, nin Yesu kok do abamaŋ.” 22 Yaŋba Pilip da kiŋ Andru iyinban kisi Yesukon kiŋek gen uŋun iyigimal.

23 ^aIyiŋbal yagit, “Amin Dakon Monji man madep pasak dakon bisap kili uŋun kwaŋ tosoƙ. 24 ^bNak asisi dayisat, wit yet miktimon maŋek dima kimotjak kaŋ, isal tokdisak. Mani kimotjak kaŋ, bami morapmi tokdaŋ. 25 ^cAmin kinda iyi dakon egip egipni do but dasi galak tosak kaŋ pasil imjak. Mani amin kinda miktimon egip egipni uwal aŋimjak kaŋ, egip egip dagok dagogi mini abidosak. 26 Nak do oman asak amin uŋun nak nol kimotjak. Aŋek nak da egisaron oman amino kisi egipdeŋ. Nak do oman asak amin uŋun Datno da man madep imdisak.”

Amin dakon Monji aŋenotdaŋ

27 ^dYesu da gen saŋbeŋek yaŋ yagit, “Abisok butno jik tosoƙ. Ni gen naŋ yoken? ‘Dat yo jigi nagon apdisak gwayeki’ yaŋ yoken? Dima. Yo jigi nagon apdisak uŋun pak do apgum. 28 Dat, mango aŋpap abi madepsi asak.”

Yesu yaŋ yaŋban Kwen Kokupmon da gen kinda yaŋ pigit, “Nak mano aŋpap abo madepsi agit da aeno akdisat.” 29 Amin kapmatjok akgwit da

^y 12.15 Sek 9.9 ^z 12.16 Jn 2.22 ^a 12.23 Jn 13.31-32; 17.1 ^b 12.24 1Ko 15.36
^c 12.25 Mt 16.25 ^d 12.27 Kap 6.3; 42.5; Mt 26.38

gen unun nandaŋek diwari da yawit, “Kiririŋ asak” ae diwari da “Aŋelo kinda da gen iyik” yaŋ yawit.

³⁰Yaŋba Yesu da yaŋ yoyigit, “Gen unun nandayiŋ unun naga do aŋek dima, ji do aŋek altak. ³¹Abisok Piŋkop da on miŋtimon amin kokwin akdisak. Abisok on miŋtim dakon kila amin madep yolban kikdisak. ³²^eNak miŋtimon naŋ aŋenotni bisapmon amin kisisi ilikgo nagakon apdaŋ.” ³³^f (Yesu unun kosit nianon da kimotjak unun nandani do tilak gen unun yagit.)

³⁴^gYaŋban amin da gen kobogi yaŋ iyiwit, “Kristo unun altaŋek dagok dagogi mini egipdisak, Piŋkop dakon gen teban papia da yaŋ yosok. Do gak da Amin Dakon Monji aŋenotdaŋ yaŋ nido yosol? Amin Dakon Monji unun namin amin kinda?”

³⁵^hYaŋba Yesu da kobogi yaŋ yoyigit, “Bisap pisipmisok teŋteŋji ji gat egipjak. Pilin tuk tepmi apban kosit dima kokdaŋ, do abisok teŋteŋji taŋakwan gin teŋteŋjikon agipni. Amin pilin tukgwan akwaŋ unun dukwan kwaŋ unun dima nandaŋ. ³⁶ⁱAbisok teŋteŋji ji gat egakwan gin egip egipji teŋteŋjikon tosoŋ yaŋsi nandaŋek teŋteŋji dakon monjini dagoni.”

Juda amin morapmi Yesu dima nandaŋ gadaŋ imgwit

Yesu gen unun yoyiŋ mudanek dima koni do yopmaŋ kiŋ pasilikon egipgut. ³⁷Wasok tapmimi toŋ morapmi aban kawit, mani sigin dima nandaŋ gadaŋ imgwit. ³⁸^jYaŋ aŋakwa kombi amin Aisaia da gen yagit unun bami toŋ agit. Gen unun yaŋ:

“Amin Tagi, gen yagimaŋ unun namin da nandaban bami agit?

Ae Amin Tagi da tapmimni namin do yoliŋban kagit?”

³⁹⁻⁴⁰^kAe gen kinda gat yaŋ yagit:

“Yo kinda dima koni yaŋ do Piŋkop da dabili paŋsopgut.

Ae but da nandaŋ pisaŋek nagon apba dima paŋmilip abeŋ yaŋ do but yomani dakon kosit sopmaŋ yomgut.”

Mibili yaŋ do aripmi dima nandaŋ gadawit. ⁴¹^lAisaia da Yesu dakon tilimni kaŋek gen unun Yesu dosi yagit. ⁴²^mYaŋ di aŋakwa kila amin morapmi Yesu nandaŋ gadaŋ imgwit. Mani Parisi amin do pasalek yaŋkwok dima awit. Parisi amin da muwut muwut yutnikon baŋ yolba waŋga egipni unundo si pasalek yaŋkwok dima awit. ⁴³ⁿAmin da mani pawigini do galagisi nandawit. Mani Piŋkop da mani pawigisak do dima nandawit.

Yesu da gen yagit unun gen dagiŋ amin kokwin akdisak

⁴⁴Yesu da tebaisi yaŋ yagit, “Amin kinda nak nandaŋ gadaŋ namisak, unun amin nak kaloŋ naŋgin dima nandaŋ gadaŋ namisak.

^e 12.32 Jn 3.14 ^f 12.33 Jn 19.6 ^g 12.34 Kap 110.4; Ais 9.7; Dan 7.14 ^h 12.35 Jn 8.12
ⁱ 12.36 Ep 5.8 ^j 12.38 Ais 53.1 ^k 12.39-40 Ais 6.10 ^l 12.41 Ais 6.1 ^m 12.42 Jn 9.22
ⁿ 12.43 Jn 5.44

Ujun Dat yabekban pigim unjuno kisi nandan gadan imisak. ⁴⁵°Nak nandisak amin da nak yabekban pigim amin unjun kosok. ⁴⁶Nak miktimon terjenji da yan apgum. Do nak nandan gadan namni amin unjun pilin tukgwan dima egipdan. ⁴⁷°Amin kinda geno nandanej dima guramitjak kan, unjun amin dima kokwinikgej. Nak on miktimon amin kokwin ak do dima pigim. Yokwikon ban timit do pigim. ⁴⁸Mani amin kinda nak manji naminej geno dima abidosak kan, unjun amin gen yagim unjun da mibi gildaron kokwin akdisak. ⁴⁹Nido nak naga da nandak nandagon da dima yosot. Dat yabekban pigim unjun da iyi nian yokej ae nianon da yokej do nayigit unjun ban yosot. ⁵⁰Dat da gen yokejdosi nayigit unjun gen da amin egip egip dagok dagogi mini panalon anyomisak yanji nandisat. Yan do anek gen nayigit unjun banjen yosot.”

Yesu da panjetni yopman degek tobil Datnikon wigik do yoyigit *(Kilapmi 13–17)*

Yesu da panjetni dakon kandap pakbi ban sugagit

13 ¹Yapyap Bilak dakon jap noknok bisap dima altajakwan Yesu on miktim yipmanek Daron wigikdisat dakon bisap kili kwan tosok yan nandagit. Yesu on miktimon panjetni egipgwit unjun do but dasi galak tan yomgut. Sigin yan gin nandan yominakwan wigi bisapni mudagit.

²°Pilindo Yesu gat panjetni gat jap nanej yikgwit. Sunduk da Judas, Saimon Iskariot dakon monji, unjun da Yesu uwal da kiron yipjak do nandak nandak kili imgut. ³°Yesu yanji nandagit, Dat da yo morap kila abej do tapmim namgut yan nandagit. Ae Pinkopmon da apgum, do ae Pinkopmon tobil kikdisat yan kisi nandagit. ⁴Do Yesu jap noknok tamokon da pidan imal dubakni kukwan yipmanek pakbi soj wiririt imal kinda abidanej kogikon wamgut. ⁵Yan anek pakbi tagalban idap madep kindakon pigakwa panjetni dakon kandap wasanej sugagit. Yan anek pakbi soj wiririt imal kogikon wamgut unjun nan wiririkgit.

⁶Yan anek Yesu Saimon Pitakon opban yan iyigit, “Amin Tagi, gak nak dakon kandap sugokdisal, ma?”

⁷Yan yanban Yesu da kobogi yan iyigit, “Nak da yo asat unjun abisok dima nandabi pisosok, mani don nandabi pisokdan.”

⁸Yanban Pita da yan iyigit, “Nak dakon kandap dimasi sugoki.”

Yanban Yesu da yan iyigit, “Dima sugan gaben kan, gak panjetno dima egipdisal.”

⁹Yaŋban Saimon Pita da yaŋ iyigit, “Amin Tagi, yaŋ kaŋ kandapno gin dima sugoki. Kisitno ae busuŋno kisi sugoki.”

¹⁰Yaŋban Yesu da yaŋ iyigit, “Amin kinda pakbi kili sogit kaŋ, uŋun amin kandapni baŋgin sugosak. Yaŋ aban giptimni kisi kilegisi akdaŋ. Ji kili kilek tawit. Mani ji kisi do dima yosot.” ¹¹Yesu namn amin da uwal da kisiron yipjak uŋun amin kili kagit. Uŋun do aŋek ji kisi dima kilek taŋ yaŋ yoyigit.

¹²Yesu paŋdetni dakon kandap sugaŋ mudaŋ imal dubakni paŋek tobil paŋki tamonikon yikgit. Paŋki yigek yaŋ yoyigit, “Nak da yo aŋ damisat uŋun dakon mibili di nandaŋ? ¹³Ji da nak Yoyiŋdet ae Amin Tagi yaŋ nayaŋ. Uŋun tagisi yoŋ. Nak uŋun mani. ¹⁴Nak Amin Tagisi ae Yoyiŋdetji da kandapji sugat. Do jiyo kisi notji dakon kandap sugaŋ sugaŋ ani. ¹⁵“Nak da yo ani do dolisat, uŋun kaŋek uŋun naŋ gin ani. ¹⁶“Asisi dayisat, oman monji amin tagini dima yapmaŋdak. Ae gen aŋkisak amin da yabet amin dima yapmaŋdak. ¹⁷Ji nak da aŋpak uŋun at dakon mibili kili uŋun nandaŋ. Ji yaŋ gin ani kaŋ, kisik kisik akdaŋ. ¹⁸“Nak ji kisi do dima yosot. Nak naga amin kabi naga do manjigim uŋun nandaŋ yomisat. Mani Piŋkop da papiakon gen tosoŋ uŋun bami toŋ akdisak. Gen uŋun yaŋ:

‘Nak gat bret nomak amin uŋun nak bamaŋ nam do kandapmi aŋenokdok.’

¹⁹“Yo uŋun dima altaŋakwa gen uŋun kili dayit. Do don yo uŋun bami noman taŋakwa yaŋsi nandaŋ gadani, Nak Naga Uŋun Amin. ²⁰“Asisi dayisat, amin kinda pi monjino yabekgo kwa but dasi abidosok kaŋ, uŋun amin nak naŋ but dasi abidosok. Ae nak but dasi abidosok amin Piŋkop nak yabekgit uŋun naŋ but dasi abidosok.”

Judas da Yesu uwal da kisiron yipdisak
(Mt 26.20-25; Mk 14.17-21; Lk 22.21-23)

²¹Yesu gen uŋun yaŋek burigwan da jigisi nandaŋek yaŋ yagit, “Nak asisi dayisat, jikon da kinda da nak uwal da kisiron nepdisak.” ²²Gen uŋun yaŋban paŋdetni notni pindak pindak awit. Namn amin do yosok uŋun dima nandaba pisagit. ²³Paŋdetni kinda Yesu da but dasi galak taŋ imgut uŋun Yesu da ileŋikon yikgit. ²⁴Saimon Pita da busuŋi da tilak aŋ imiŋek yaŋ iyigit, “Namn do yosok yaŋ do iyin ka.”

²⁵Iyinban uŋun paŋdetni da Yesu da kapmatsisok kiŋek yaŋ iyigit, “Amin Tagi, namn do yosol?”

²⁶Yaŋban Yesu da iyigit, “Amin kinda bret diwat on idapgwan sibiŋek ibo nokdisak uŋun amin do yosot.” Yaŋ yaŋek bret idapgwan sibiŋek Judas do imgut. Judas uŋun Saimon Iskariot dakon monji.

^s 13.10 Jn 6.64,70-71; 15.3 ^t 13.14 Mt 20.28; Lk 22.27 ^u 13.15 Pil 2.5; Kol 3.13; 1Pi 2.21
^v 13.16 Mt 10.24 ^w 13.18 Kap 41.9 ^x 13.19 Jn 14.29; 16.4 ^y 13.20 Mt 10.40

^{27z}Judas bret uŋun abidaŋakwan Sunduk da burikon pigigit. Yan aŋakwan Yesu da iyigit, “Yo ak do nandal uŋun tepmisi abi.” ²⁸Amin morap jap noknok tamokon yikgwit uŋun Yesu da gen yagit uŋun dakon mibili dima nandaba pisagit. ²⁹Judas uŋun money kila agit. Do amin diwari da Judas kiŋ Piŋkop gawak imim dakon bisap madep dakon yo di yumjak, bo ae bupmi amin do money yomjak do iyisak yan nandawit. ³⁰Judas bret diwat uŋun abidaŋek uŋudon gin wanŋa pigigit. Wanŋa uŋun pilin tuk kili agit.

Yesu uŋun gen teban kalugi kinda paŋdetni do yomgut

^{31a}Judas uŋun yomakon pigakwan Yesu yan yagit, “Abisok Amin Dakon Monji uŋun man madep pakdisak. Ae Monji do aŋek Piŋkop yo kisi man madep paŋek ^{32b}Monji do man madep imdisak. Yan uŋun tepmisi akdisak.

^{33c} “Gwakno kabi, nak ji gat bisap pisipmisok gin egipneŋ. Nak kiŋapbo ji da nak wisikdaŋ. Mani Juda amin yoyigim yan gin abisok ji baŋ dayisat, nak da kisaron ji aripmi dima apdaŋ.

^{34d} “Nak gen teban kalugi kinda damisat uŋun yan: ji disikon notji do but dasi galak taŋ yomiŋ yomiŋ ani. Nak ji do but dasi galak taŋ damisat, yan gin ji disikon notji do yan gin nandani. ³⁵Ji disikon notji do but dasi galak taŋ yomni kaŋ, amin kisi da dandaba ji nak dakon paŋdet kabino akdaŋ.”

Pita da manji imdisak do Yesu da yagit (Mt 26.31-35; Mk 14.27-31; Lk 22.31-34)

³⁶Kili Saimon Pita da Yesu yan iyigit, “Amin Tagi, gak dukon kikdisal?”

Yanban Yesu da yan iyigit, “Nak da kokup kikdisat uŋudon abisok gak aripmi dima noldisal. Mani don nak noldisal.”

³⁷Yanban Pita da yan iyigit, “Amin Tagi, mibili niaŋon da nak abisok gak tagi dima golbeŋ? Nak gak do aŋek tagi kimokgeŋ.”

³⁸Yanban Yesu da yan iyigit, “Gak nak do aŋek tagisi kimokgeŋ yan nandisal, ma? Asisi gayisat, pup gen dima yaŋakwa gak da ‘nak do uŋun amin dima nandaŋ imisat’ yan kosiri kapbi yokdisal.”

Yesu uŋun Daron kigik dakon kosit

14 ¹Yesu da saŋbeŋek yan yagit, “Ji butji dima jik toni. Egip egipji Piŋkopmon tosok yaŋsi nandani, ae egip egipji nagon tosok yaŋsi nandaŋ namni. ²Datno da yutnon yut buri morapmisi toŋ. Yan dima kaŋ, gen uŋun aripmi dima dayikom. ^{3e}Nak kiŋ ji dakon tamo paŋnoman aŋek, aeno tobil abiŋ ji timikgo paŋki nak gat egipneŋ. ⁴Nak da kokup kikdisat dakon kosit uŋun disi nandaŋ.”

^z 13.27 Jn 13.2 ^a 13.31 Jn 12.23 ^b 13.32 Jn 17.5 ^c 13.33 Jn 7.33-34

^d 13.34 Jn 15.12,17; 1Jn 3.23; 2Jn 5 ^e 14.3 Jn 12.26

⁵ Yanban Tomas da yan iyigit, “Amin Tagi, gak dukon kikdisal, nin dima nandaman. Do nianon da kosit unun konej?”

^{6f} Yanban Yesu da yan yoyigit, “Nak naga kosit, ae gen bami, ae egip egip. Daron kigik kosit nwanjwari kinda dimasi tosook. Nak kalongin. ^{7g} Nak do pakyanji nandan namen tam, Datnoyo kisi tagi nandan ibam. Abisok da wasanjek unun nandan iminjek kili unun konj.”

⁸ Yan yanban Pilip da Yesu yan iyigit, “Amin Tagi, gak da Dat nolijbi nin dakon but mudanban.”

^{9h} Yanban Yesu da iyigit, “Pilip, nak bisap dubagi ji gat egipguman, mani nak dima nandan namisal, ma? Amin kinda nak nandisak unun Dat nan kosok. Gak nianon da Dat nolijbi kono yan yosol? ¹⁰ⁱ Bo Dat nagon egakwan nak Daron egisat unun nandabi bami dima ak? Nak gen dayit unun naga da nandak nandagon da dima dayit. Dat nagon egisak unun da pini asak. ^{11j} Nak Daron egapbo Dat nagon egisak yan dayisat unun nandaba bami asak. Mani geno do nandaba bami dima asak kanj, wasok tapmimi tonj morap agim unun da mibilno tagi dolisak.

^{12k} “Asisi dayisat, nak nandan gadan namjak amin da nak da pi asat unun akdisak. Nak Daron wigikdisat, do nak da pi agim si yapmanjek madepsi akdisak. ^{13l} Yo morap aben do nak da manon da nayini, unun akdisat. Yanj abo Dat da Monjikon man madep pakdisak. ¹⁴ Yo morap do nak da manon bisit yoni, unun nak akdisat.”

Yesu da Telagi Wup yipban pisak do yagit

^{15m} Yesu da sanbejek yan yagit, “Ji nak do but dasi galak tanj namanj kanj, yo morap ani do yagim unun guramitni. ¹⁶ⁿ Nak Datno iyiko unun da Panpulugok kinda gat damdisak. Unun da ji gat bisap mudok mudogi mini egipdisak. ^{17o} Panpulugok damdisak unun gen bami dakon Wup. Miktim amin da aripmi dima abidogi, nido dima konj, ae dima nandan iman. Mani ji da nandan iman. Ji gat egisak, ae don ji da butgwan egipdisak. ¹⁸ Nak ji depmanj dekgo menj datyoni mini da tilagon dima egipdan. Nak jikon tobil apdisat. ¹⁹ Bisap pisipmisok egek miktim amin da nak dima nandakdan. Mani ji da nak nandakdan. Nak egisat, do jiyo kisi yan gin egipdan. ^{20p} Unun bisapmon nak Daron egisat, ae ji nagon ekwanj, ae nak jikon egisat, yanji nandaba pisokdisak. ²¹ Amin kinda yo morap ani do yagim unun nandanjek guramikdak, unun amin da nak do but dasi galak tanj namisak. Amin kinda nak do but dasi galak tanj namisak unun amin do Datno da but dasi galak tanj imdisak. Ae nakyo kisi unun amin do but dasi galak tanj iminjek naga nanj yoliko kokdisak.”

f 14.6 Jn 11.25; Ro 5.1-2 g 14.7 Jn 8.19 h 14.9 Jn 12.45; Kol 1.15; Ibr 1.3

i 14.10 Jn 12.49 j 14.11 Jn 10.38 k 14.12 Mk 16.19-20 l 14.13 Mt 7.7; Jn 15.16

m 14.15 Jn 15.10; 1Jn 5.3 n 14.16 Jn 14.26; 15.26; 16.7 o 14.17 Jn 16.13

p 14.20 Jn 17.21-23

²² Yesu da yaŋ yaŋban Judas kinda, uŋun Judas Iskariot dima, uŋun da yaŋ iyigit, “Amin Tagi, gak niaŋon da gaga ninbaŋ gin nolikdisal, mani miktim amin morap dima yolikdisal?”

²³ Yaŋban Yesu da yaŋ iyigit, “Amin kinda but dasi galak taŋ namjak kaŋ, uŋun amin da nak dakon gen guramitjak. Datno da uŋun amin but dasi galak taŋ imjak. Aŋakwan nit op do uŋun amin gat egipneŋ. ²⁴ Amin kinda but dasi dima galak taŋ namisak, uŋun amin nak dakon gen dima guramikdak. Gen on nandaŋ uŋun nak dakon gen dima, gen on Dat yabekban pigim uŋun dakon gen.

²⁵ “Nak ji gat sigin egek gen on dayisat. ²⁶ Mani Paŋpulugok, Telagi Wup, nak da manon Dat da yabekban pikdisak. Uŋun da yo morap do dayiŋdetdisak. Ae ji paŋpulugaŋban gen morap dayigim da dayisat uŋun ae nandaba pisokdaŋ.

²⁷ “But yawot jikon yipmaŋdat. But yawotno ji do damisat. But yawot on miktimon miŋat amin da damaŋ uŋuden dima. Do butji jik taŋakwa pasol pasol dima ani. ²⁸ Gen kinda dayiko nandawit uŋun yaŋ ‘Nak depmaŋ kikdisat. Aŋek aeno tobil jikon opdisat.’ Ji da nak but dasi galak taŋ namaŋ kaŋ, nak Daron wigikdisat uŋun da kisik kisik damdisak, nido Dat da nak ŋwapmaŋdak. ²⁹ Yo morap don noman taŋ mudaŋakwa nandaŋ gadat ani yaŋ do mibiltok gen on dayisat.

³⁰ “Bisap dubak gen dima yoneŋ, nido on miktim dakon kila amin madep kili uŋun apdisak. Uŋun da nak aripmi dima abiŋ nepjak. ³¹ Mani miktim amin da nak da Dat but dasi galak taŋ imisat yaŋ nandani uŋun do aŋek yo morap abeŋ do Dat da nayigit uŋun da aripmonsi asat. Kili pidaŋba kino.”

Yesu uŋun wain nap obisi

15 ¹ Yesu da saŋbeŋek yaŋ yagit, “Nak naga wain nap obisi. Ae Datno uŋun wain pi dakon kila amin. ² Kiliŋno morap bami dima toŋ uŋun Dat da mandaŋ maban kwaŋ. Aŋek kiliŋno morap bami toŋ uŋun Dat da bami madepsi toni do paŋmilip asak. ³ Gen dayigim uŋun da ji kili sugaŋ paŋmilip agit. ⁴ Ji nagon saŋbeŋba nak da jikon saŋbekeŋ. Wain kiliŋi obikon dima saŋbesak kaŋ, bami dima tosak. Yaŋgin jiyo nagon dima saŋbeni kaŋ, bami dima tokdaŋ.

⁵ “Nak naga wain obi ae ji kiliŋno morap. Amin kinda nagon saŋbeŋban nak uŋun aminon saŋbekeŋ kaŋ, bami morapmi tokdisak. Ji nak nipmaŋ degek yo kinda aripmi dima ani.

⁶ “Amin kinda nagon toktoŋi dima saŋbesak kaŋ, uŋun amin kiliŋi yokwi yombem. Kiliŋi uŋuden amin da mandaŋ yopba kibidaŋba paŋ muwuk kindapmon sosoŋ.

¶ 14.24 Jn 7.16 † 14.28 Jn 20.17 § 14.29 Jn 13.19 † 15.2 Mt 3.10 ¶ 15.6 Mt 7.19; 13.42

⁷“Ji nagon toktog'i saŋbeni ae geno jikon tosak kaŋ, yo nido galak taŋek bisit ani uŋun dakon bami noman taŋ damdisak. ⁸“Ji bami morapmisi taŋba amin da dandaba nak dakon paŋdetnosi akdaŋ. Yaŋ aba Datno da man madep pakdisak.

⁹“Dat da nak do but dasi galak taŋ namisak, yaŋ gin nak da ji do but dasi galak taŋ damisat. Nak ji do but dasi galak taŋ damisat, ji toktog'isi uŋun kagagwan egipni. ¹⁰“Nak Datno dakon gen teban guramiŋek but dasi galak taŋ namisak uŋun da kagagwan egisat. Ji yaŋ gin nak dakon gen teban guramitni kaŋ, but dasi galak taŋ damisat uŋun da kagagwan egipdaŋ. ¹¹Nak dakon kisik kisik da jikon taŋakwan ji dakon kisik kisik da madepsi tugosak, mibili yaŋ do aŋek gen on dayisat.

¹²^x “Gen tebano uŋun yaŋ: nak da ji do but dasi galak taŋ damisat, jiyo yaŋ gin disikon notji do but dasi galak taŋ yomiŋ yomiŋ ani. ¹³“Amin kinda da notni do but dasi galak taŋ imiŋek uŋun paŋpulugok do aŋek egip egipni paretjak kaŋ, amin do but dasi galak taŋ yomyomni uŋun da aŋpak bamisi ae wukwisi asak. Amin diwari morap dakon si yapmaŋdak. ¹⁴“Ji gen teban on dayisat uŋun guramitni kaŋ, ji nak dakon notnoni kabi akdaŋ. ¹⁵Oman monji uŋun amin tagini da yo morap asak uŋun dima nandaŋ. Uŋun do oman monjino yaŋ aeno dima dayikeŋ. Gen morap Datnokon nandagim uŋun kili dayigim. Yaŋ agim do ji notnoni yaŋ dayisat. ¹⁶Nak ji gat egipneŋ do ji da dima manjiŋ nepgwit. Nak ji gat egipneŋ do manjiŋ. Aŋek ji kiŋ pi aba bami dima yokwi taŋek toktog'i toni do manjiŋ. Do nak da manon yo nido bisit ani uŋun Dat da tagi damjak. ¹⁷“Gen tebano uŋun yaŋ: Ji disikon notji do but dasi galak taŋ yomiŋ yomiŋ ani.”

Miktim amin da paŋdet do nandaba yokwi tok aŋjomdaŋ

¹⁸Yesu da saŋbejek yaŋit, “Miktim amin da nandaba yokwi tok aŋdaba kaŋ, yaŋsi nandani, mibiltok nak do yaŋ gin awit. ¹⁹^bJi miktim amin da tilagon egipni kaŋ, miktim amin da notnin di yaŋon da but dasi galak taŋ damdaŋ. Mani ji on miktim dakon amin dima. Nak da ji on miktimon baŋ kili manjiŋ depgum. Uŋun do aŋek miktim amin da nandaba yokwi tok aŋdamaŋ. ²⁰“Gen dayigim uŋun do nandani, ‘Oman monji amin tagini dima yapmaŋgaŋ.’ Nak yokwi aŋnamgwit kaŋ, jiyo kisi yokwi yaŋ gin aŋdamdaŋ. Ae nak dakon gen guramiŋkwit kaŋ, ji dakon gen kisi guramitdaŋ. ²¹Ji nak nolgaŋ do aŋek yokwi aŋdamdaŋ, nido Dat nak yabekban pigim uŋun dima nandaŋ imaŋ.

²²“Nak piŋek gen dima yoyigim tam, yokwini dakon gen kinda dima toso. Mani nak piŋek gen kili yoyigim, do amin kinda da ‘nak dima

^v 15.8 Mt 5.16 ^w 15.10 Jn 14.15; 1Jn 2.5 ^x 15.12 Jn 13.34 ^y 15.13 Jn 10.11; 1Jn 3.16
^z 15.14 Mt 12.50 ^a 15.17 Jn 13.34 ^b 15.19 Jn 17.14 ^c 15.20 Jn 13.16

nandajek sunj agim' yanj yogogi mini. ^{23 d}Amin kinda nak do nandaban yokwi tok anj namisak, unjun amin Datno kisi do nandaban yokwi tok anj imisak. ²⁴Nak unjun da binapmon pi tapmimi toj amin kinda da dima agit unjun baj agim. Yanj dima agim tam, yokwini dakon gen kinda dima tosok. Mani nak da wasok tapmimi toj agim unjun pindakgwit, mani nak gat Datno gat kisi do nandaba yokwi tok anj nimanj. ^{25 e}Yanj aba gen teban papianikon gen kinda tosok unjun bami toj agit. Gen unjun yanj:

'Isal dogin amin da nandaba yokwi tok anj namgwit.'

^{26 f}“Panpulugokji, Gen Bami Dakon Wup, Daron egisak. Nak da jikon yabekgo pikdisak. Unjun da Daron da piñek mibilno do yanj teñteñok akdisak. ²⁷Ae ji nak da pi si wasagimon da wasanjek egipgumanj da ekwamanj, do jiyo kisi nak do yanj teñteñok ani.”

16 ¹“Gen unjun nandanj gadatji dima witdal kini do anjek dayisat. ^{2 g}Muwut muwut yutnikon baj ji dolek unjun gat dima muwutni do yanj sop anj damdanj. Bisap kinda apjak, unjudon amin da dikba kimagakwa unjun amin da nin da Piñkop do yo tagisi anj imamanj yanj nandakdanj. ^{3 h}Unjun Dat dima nandanj iman, ae nakyo kisi dima nandanj namanj. Yanj do, yo morap unjun anj damdanj. ⁴Mani abisok yo unjun altokdanj do kili dayin mudat, do don amin da yo unjun anj daba gen on dayisat unjun do nandani.”

Yesu da Telagi Wup dakon pi do yagit

Yesu da sanjbejek yagit, “Kalip naga gat kisi egipgumanj do anjek on gen morap dima dayigim. ⁵Abisok nak Dat yabekban pigimon tobil wigikdisat. Mani jikon da kinda da ‘Gak dukon kisal?’ yanj dima nayanj. ⁶Abisok gen on dayiko jigisi nandanj. ^{7 i}Mani asisi dayisat, nak ji panpulugok do depmanj dek wigikdisat. Dima wigikenj kanj, Panpulugokji jikon dima pikdisak. Mani nak wigikenj kanj, nak da yabekgo jikon pikdisak. ⁸Unjun da piñ pi aban miktim amin morap anjak yokwi gat, ae anjak kilegi gat, ae Piñkop da amin gen pikon yopdisak gat dakon mibili kisi pakyanji nandaba pisokdisak. ⁹Pi aban yokwinin madepsi tanj nimanj yanj pindatdanj. Yokwini dakon mibili unjun nak dima nandanj gadanj namanj. ¹⁰Ae pi aban anjak kilegi dakon mibili nandaba pisokdisak, nido nak Daron wigapbo ae sanjbejek dima nandakdanj. ^{11 j}Ae pi aban amin gen pikon yopyop dakon bisap apdisak yanj nandani, nido on miktim dakon kila amin madep unjun kobogi yokwi timitdisak.

^{12 k}“Gen yogogi morapmi toj, mani abisok dayikenj kanj, ji aripmi dima timitdanj. ¹³Mani Gen Bamisi Dakon Wup unjun da abinj ji

^d 15.23 Lk 10.16 ^e 15.25 Kap 35.19; 69.4 ^f 15.26 Jn 14.26 ^g 16.2 Mt 24.9; Lk 6.22; Jn 9.22 ^h 16.3 Jn 15.21 ⁱ 16.7 Jn 14.16 ^j 16.11 Jn 12.31 ^k 16.12 1Ko 3.1-2

panpulanganban gen bami morap nandaba pisokdaŋ. Uŋun iyi dakon gen baŋ dima dayikdisak, gen nandisak uŋun baŋgin dayikdisak. Aŋek yo don altokdaŋ uŋun do dayikdisak. ¹⁴Uŋun da nak dakon gen abidaŋek dayiŋ tenŋenŋanban uŋun da nak dakon tilim madepno akdisak. ¹⁵Daron yo morap toŋ uŋun nak dakon. Uŋun do mani yat, Wup da nak dakon gen abidaŋek yaŋ tenŋenŋan damdisak.”

Kisik kisik da but yokwi dakon kulabik akdisak

¹⁶Yesu da saŋbeŋek yaŋ yagit, “Bisap pisipmisok nak saŋbeŋek ae dima nandakdaŋ. Ae timisok di egek donjok nandakdaŋ.”

¹⁷Paŋdet diwari notni yoyiŋ yoyiŋ aŋek yawit, “Gen uŋun niyisak dakon mibili niaŋ? Yaŋ yak, ‘Bisap pisipmisok nak saŋbeŋek ae dima nandakdaŋ. Ae timisok di egek donjok nandakdaŋ.’ Ae yaŋ yak, ‘Uŋun dakon mibili uŋun yaŋ: nak Daron kikdisat.’ ¹⁸‘Bisap pisipmisok’ yaŋ uŋun mibili nido yak? Gen uŋun dakon mibili dima nandamaŋ.”

¹⁹Yesu uŋun do nayikdaŋ yaŋ pindagek yaŋ yoyigit, “Gen uŋun yat dakon mibili nandak do disi gin yoŋ, ma? Yaŋ dayit, ‘Bisap pisipmisok nak saŋbeŋek ae dima nandakdaŋ. Ae bisap pisipmisok egek ae donjok nandakdaŋ.’ ²⁰Asisi dayisat, ji kunam madepsi tatdaŋ, ae bupmi kunamyo kisi madepsi akdaŋ. Mani miktim amin da kisik kisik akdaŋ. Butji wagilsa yokwi tokdaŋ, mani but yokwisi dakon kulabiŋi don kisik kisik madepsi nandakdaŋ. ²¹Minŋat kinda monji altok do aŋakwan tepmi madepsi nandisak. Mani monji altaŋakwan tepmi uŋun pasak dakon nandak nandak dima asak. Monji miktimon kili altosok uŋun do kisik kisik asak. ²²Uŋun da tilak ji abisok but yokwi aŋ. Mani aeno dandakeŋ bisapmon kisik kisik akdaŋ. Ae amin kinda da kisik kisikji aripmi dima gwayesak. ²³Uŋun bisapmon ji da nak yo kinda do bisit dima nayikdaŋ. Asisi dayisat, yo kinda do nak da manon da Dat bisit iyini kaŋ, uŋun damdisak. ²⁴Ji kalip nak da manon da yo kinda abidok do bisit kinda dima awit. Ji bisit ani. Yaŋ aŋek yo timigakwa kisik kisik da butjikon tugosak.”

Yesu da miktim dakon tapmim kili abigit

²⁵Yesu da saŋbeŋek yaŋ yagit, “Nak on gen morap tilagon da dayisat. Don tilak gen ae dima dayikeŋ. Dat do nomansi dayiŋ tenŋenokdisat. ²⁶⁻²⁷”Nak da ji do aŋek Dat bisit iyikeŋ yaŋ dima dayisat. Dima. Ji nak do but dasi galak taŋ namaŋ, ae nak Pinŋkopmon da apgum yaŋ nandaba bami asak. Yaŋ aŋ, do Dat da iyi but dasi galak taŋ damisak. Do uŋun bisapmon ji nak da manon Dat bisit iyikdaŋ. ²⁸Nak Daron da miktimon pigim. Ae abisok miktim yipmaŋek Daron wigikdisat.”

¹ 16.16 Jn 14.19 ^m 16.23 Mt 7.7 ⁿ 16.26-27 Jn 14.21,23

²⁹Yaŋ yaŋban paŋdet kabini da yaŋ iyiwit, “Abisok nomansi niyisal. Tilak gen dima yosol. ³⁰Nin abisok yaŋsi nandamaŋ, gak yo morap kili nandaŋ mudosol, ae amin da dima gayiŋakwa gaga tagi yoki. Uŋun do aŋek gak Piŋkopmon da apgul yaŋsi nandano bami asak.”

³¹Yaŋba Yesu da yaŋ yoyigut, “Abisok ji kili nandaŋ gadat aŋ, ma? ³²⁰Nandani, bisap kili kwanŋtak. Asi bisap kili uŋun, do ji biripmigi yutjikon kiŋ kiŋ akdaŋ. Yaŋ aŋek nak nepba naga gin egipdisat. Mani Dat nak gat egisak do naga ginsi dima egipbeŋ. ³³ⁱJi nagon gadaŋek butji yaworisi taŋakwa egipni, yaŋ do aŋek gen on dayisat. Miktimon egipni bisapmon jigi noman taŋ damdaŋ. Mani ji pasol pasoli mini tebaisi atni. Nak da miktim dakon tapmim kili abiŋ yipgum.”

Yesu iyi do bisit agit

17 ¹Yesu paŋdet kabini gen uŋun yoyiŋ mudanek Kwen Kokup siŋtaŋek bisit yaŋ agit, “Dat, bisap kili abik. Monjigo dakon man awigaki kaŋdo Monjigo da gak dakon man awigisak. ²Amin morap Monjigo da kila asak do yaŋ mudan imgul. Yaŋdo, amin morap imisal uŋun da egip egip dagok dagogi mini tagi yomjak. ³⁹Egip egip dagok dagogi mini dakon mibili uŋun yaŋ: amin da gak Piŋkop kaloŋisi bamisi yaŋ nandaŋ gamaŋ, ae Yesu Kristo gak da yabekbi pigit yaŋ gin nandaŋ imaŋ. ⁴⁷Gak da pi morap namgul, uŋun pi aŋ mudoko miktim amin da tilimgo kili kawit. ⁵⁵Dat, miktim dima noman taŋakwan nak gak gat egek tilimno taŋ namgul. Abisok gak da iŋamon uŋun tilim aego nabi.

Yesu paŋdetni do bisit agit

⁶⁴Amin morap on miktimon baŋ namgul kabikon gak dakon mibilgo kili yoyiŋ teŋteŋagim. Uŋun amin gak dakon baŋ nak do nabi gak dakon gen guramikgwit. ⁷Abisok yaŋsi nandaŋ, yo morap namgul uŋun gak dasi namgul yaŋ nandaŋ. ⁸Nido gen morap namgul uŋun yoyiko abidawit. Aŋek asi nak gagon da apgum ae gak da nak yabekgil, yaŋsi nandaba bamisi asak. ⁹Nak uŋun amin kabi do bisit asat. Miktim amin kisi do dima asat. Uŋun amin kabi namgul uŋun gak dakon amin kabigo, do uŋun do bisit asat. ¹⁰Nak dakon amin kabi uŋun gak dakon. Ae gak dakon amin kabi uŋun nak dakon. Amin da nak dakon amin kabino pindagek tilimno kaŋek man madep namaŋ.

¹¹⁴⁴Nak gagon obiŋek miktimon saŋbeŋek dima egipbeŋ. Mani uŋun amin kabi da miktimon sigin egipdaŋ. Telagi Dat, mango tapmimi toŋsi namgul uŋun naŋ paŋkutnoki. Yaŋ aŋaki nit da kaloŋisi ekwamak, uŋun amin kabi da kaloŋisi yaŋ gin egipni. ¹²⁴Nak uŋun

⁰ 16.32 Mt 26.31,56 ⁱ 16.33 Jn 14.27; Ro 5.1; 1Jn 5.4 ⁹ 17.3 1Jn 5.20 ⁱ 17.4 Jn 4.34
 ⁱ 17.5 Jn 1.1 ⁱ 17.12 Jn 6.39; 13.18

gat egipgumaŋ bisapmon man namgul uŋun naŋ paŋkutnaŋapbo tagisi egipgwit. Uŋun amin kabikon da amin pasiljak do yaŋbi uŋun daŋin pasilgit. Yaŋ aŋakwan Piŋkop da papiakon gen uŋun do mandabi uŋun bami toŋ agit.

¹³“Nak abisok gagon opbeŋ, mani kisik kisikno da uŋun amin kabikon tugosak yaŋ do miktimon sigin egek gen on yosot. ¹⁴Nak naga on miktimon nani dima, ae amin kabino uŋun kisi on miktimon nani dima, do nak gengo amin kabino do yobo miktim amin da nandaba yokwi tok aŋ yomgwit. ¹⁵“Amin kabino miktimon baŋ timikgi do bisit dima asat. Paŋkutnaŋaki Yokwi Ami da dima paŋupbal asak yaŋ do bisit asat. ¹⁶Nak naga on miktimon nani dima, ae amin kabino uŋun kisi on miktimon nani dima. ¹⁷Gak dakon gen uŋun gen bamisi. Amin kabinokon pi abi gengo bamisi uŋun da burikon pi aban gakdosi amin ani. ¹⁸“Gak da nak yabekbi miktimon pigim. Yaŋgin nak da amin kabino miktimon yabekdat. ¹⁹Uŋun amin da gakdosi amin ani do aŋek egip egipno kaloŋ gak do gamisat.

Yesu nandaŋ gadat amin kisi do bisit agit

²⁰“Nak uŋun amin kabi do gin bisit dima asat. Uŋun amin kabi da gen yaŋakwa nak nandaŋ gadaŋ namni amin uŋun kisi do asat. ²¹Dat nak gagon egapbo gak nagon egisal yaŋ gin uŋun amin kabi da but kaloŋsi egipni do bisit asat. Uŋun amin nit gat egapno miktim amin da asi gak da nak yabekbi pigim yaŋ nandaba bamisi asak dosi nandisat. ²²“Nit kaloŋi ekwamak yaŋ gin uŋun amin kaloŋisi egipni, yaŋ do tilim namgul uŋun kili yomgum. ²³Nak uŋun amin kabikon egapbo gak nagon egisal. Kaloŋisi egipni do nandisat. Yaŋ egakwa miktim amin da gak da nak yabekbi pigim yaŋ nandani dosi nandisat. Ae gak da nak do but dasi galak taŋ namisal yaŋ gin gak da uŋun amin do galak taŋ yomisal yaŋ nandani dosi nandisat.

²⁴“Dat, miŋat amin nak do namgul uŋun nak da egipbeŋ kokupmon nak gat kisin egipneŋ do nandisat. Tilim namgul uŋun koni do nandisat. Yo morap dima noman taŋakwa but dasi kilisi galak taŋ namgul, uŋun do aŋek uŋun tilim namgul. ²⁵Dat Kilegisi, miktim amin gak dima nandaŋ gamaŋ. Mani nak nandaŋ gamisat. Ae amin kabino da gak da nak yabekbi pigim yaŋsi nandaba bami asak. ²⁶Nak da gak uŋun amin kabikon yoligim. Ae gak da but dasi galak taŋ namisal yaŋ gin uŋun amin kabi da amin do but dasi galak taŋ yomni, ae nak uŋun amin kabikon egipbeŋ, yaŋ do sigin saŋbejek gak yolikdisat.”

^u 17.15 Mt 6.13; 2Tes 3.3 ^v 17.18 Jn 20.21 ^w 17.22 Ya 4.32

Yesu tepmi panjek kimakgit da aeni pidagit

(Kilapmi 18–20)

Judas da Yesu uwal da kisiron yipgut

(Mt 26.47-56; Mk 14.43-50; Lk 22.47-53)

18 ¹Yesu bisit an mudanban panjet kabini gat kisi Kidron Pakbi Kidat yapmanek kiwit. Unun pakbi da usugap da pigaga kinda tosok. Yesu gat panjet kabini gat unun pigagagwan pigiwit. ²Bisap morapmi Yesu gat panjet kabini gat unun pigaga muwuk muwuk awit, do uwal da kisiron yipjak amin Judas kisi unun pigaga kan nandanjo agit. ³Do Judas da Rom dakon emat amin di gat ae Telagi Yut Madep dakon obip amin diwari gat timikban unudon kiwit. Obip amin unun mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat Parisi amin gat da yabekgwit. Unun amin kabi lam ae kaliŋ ae emat dakon yo kisi timikgwit. ⁴Yesu yo morap noman tan imdan unun kili nandan mudagit. Do kapmatjok da kin unun amin kabi yan yoyigit, “Ji namin nan wisan?”

⁵Yoyinban yan yawit, “Nin Yesu Nasaret amin nan wisaman.”

Yanba Yesu da yoyigit, “Nak unun mani.” Yesu uwal da kisiron yipjak amin Judas unun amin kabi gat kisi akgwit. ⁶Yesu da “Nak unun mani” yan yanakwan amin unun timisok di duwalik kinjek miktimon piligi pakgwit. ⁷Yesu da aeni yoyigit, “Ji namin nan wisan?”

Yoyinban yawit, “Yesu Nasaret amin.”

⁸Yan yanba Yesu da yan yoyigit, “Nak kili dayit, nak unun mani. Ji nak wisan kan, on amin kabi yopba kini.” ⁹^xYan yanban gen kinda kalip yagit unun bami ton agit. Gen unun yan: “Amin kabi unun nak do namgul unun kinda dima yipbo pasilgit.”

¹⁰Saimon Pita da emat agak sibani ilik mukwa sogok amin dakon mibiltok amin dakon oman monji dakon miragi amin tet nani mandan dagagit. Oman monji unun dakon mani Malkus. ¹¹^yYan aban Yesu da tebai yan iyigit, “Emat agak siba yigikon simi! Dat da tepmi paken do nandisak unun dima paken yan nandisal, ma?”

Yesu Anaskon ankiwit

¹²Emat amin gat ae mibiltok amin madepni gat, ae Juda amin dakon obip amin gat da Yesu abidanek nap teban nan abisiwit. ¹³Yan anek mibiltok Anaskon ankiwit. Anas unun Kaiapas dakon yopmi. Unun bilagon Kaiapas da mukwa sogok amin dakon mibiltok amin egipgut. ¹⁴^zUnun da kalip Juda amin yan yoyigit, “Amin kalon kinda dagin amin morap kisi do anek kimotjak kan, unun tagi.”

^x 18.9 Jn 17.12 ^y 18.11 Mt 26.39 ^z 18.14 Jn 11.49-51

Pita da Yesu do wasip yagit

(Mt 26.69-70; Mk 14.66-68; Lk 22.55-57)

¹⁵Saimon Pita gat ae pañdet kinda gat Yesu yol añañ kigimal. Mukwa sogok amin dakon mibiltok amin da unun pañdet nandañ imgut, do Yesu yol añañ mukwa sogok amin dakon mibiltok amin da nagalon pigigit. ¹⁶Mani Pita wanga yoma kaga da kapmatjok akgit. Do pañdet unun mukwa sogok amin dakon mibiltok amin da nandañ imgut unun da kiñ oman miñat kinda yoma kila agit unun iyinek Pita abidanban nagalgwan pigigimal. ¹⁷Oman miñat unun yoma kila agit unun da Pita yañ iyigit, “Gak unun amin dakon pañdetni kinda bo?”

Iyinjañban Pita da yagit, “Nak dima.”

¹⁸Kokup mirimisi agit, do oman monji gat ae obip amin gat kindapni alik do kindap kinda sogit da patderikon angwasinek akgwit. Añakwa Pita yo kisi agek kindapni aliwit.

Mukwa sogok amin dakon mibiltok amin da Yesu gen yañ imgut

(Mt 26.59-66; Mk 14.55-64; Lk 22.66-71)

¹⁹Unun bisapmon mukwa sogok amin dakon mibiltok amin da Yesu pañdet kabini do iyigit ae yoyiñdet agit kisi do iyigit. ²⁰Yañban Yesu da yañ iyigit, “Nak gen nomansi amin kisi yoyiñ tetenagim. Muwut muwut yutnikon yoyiñ dekgim, ae Telagi Yut Madep da nagalon Juda amin da abiñ muwuk muwuk añ unudon bisapmi bisapmi yoyiñ dekgim. Gen kinda pasilikon dimasi yagim. ²¹Do nido nak nayisal? Gen yañapbo nandawit amin bañ yoyi. Gen yagim unun da nandañ.”

²²Yesu yañ yañakwan obip amin kinda da mogim kulbak añañgek yañ iyigit, “Mukwa sogok amin dakon mibiltok amin dakon geni kobogi gen tagi nañ iyisat yañ nandisal ma?”

²³Yañban Yesu da yañ iyigit, “Gulusuñ yat kañ, unun do nayi. Ae gen kilegi yat kañ, nido nikdal?” ²⁴Nap kisirikon abisiwit dima witdalek Anas da Yesu yabekban mukwa sogok amin dakon mibiltok amin Kaiapaskon añañkiwit.

Pita da aeni Yesu do wasip yagit

(Mt 26.71-75; Mk 14.69-72; Lk 22.58-62)

²⁵Saimon Pita kindapni aliñ agakwan yañ iyiwit, “Gak Yesu dakon pañdetni kinda, ma?”

Yañ iyinjañba yoyigit, “Nak pañdetni kinda dima.”

²⁶Mani mukwa sogok amin dakon mibiltok amin dakon oman amin kinda, unun Pita da miragi mandañ dagagit amin unun dakon diwatni kinda, unun da yañ iyigit, “Gakyo kisi Yesu gat pigaga ekwa dandat, ma?”

27^aIyinjban Pita da yagit, “Dima!” Wasip yanjakwan unjodon gin pup gen yagit.

Yesu Pailaron ankiwit

(Mt 27.1-2; 27.11-14; Mk 15.1-5; Lk 23.1-5)

28 Juda amin da Yesu abidan Kaiapas dakon yut yipmanek gapman dakon amin madep da yutnon ankiwit. Unjun kili wisa dagagit, do iyi gapman dakon amin madep da nagalon dima pigiwit, nido piginej kan Pinjkop da dabilon kilek tanjek Yapyap Bilak dakon jap noknoknin anjsoj akdaman yan nandawit. 29 Wanga joman agakwa Pailat da pin yan yoyigit, “Ji on amin mibili nido gen yan imen?”

30 Yanban yan iyiwit, “Unjun yokwi pakpak kinda dima tam, gagon dima anopnom.”

31^b Yanba Pailat da yoyigit, “Disi abidan anki disi dakon gen tebanji yolek gen pikon yipni.”

Yanban Juda amin da yan iyiwit, “Nin da amin kinda anjatno kimotjak dakon yan dagok ninon dimasi tosok.” 32^c Gen unjun yanba kalip Yesu da kosit nianon da kimotjak do yagit, unjun bami ton agit.

33 Pailat da aeni gapman da yutnon wigi Yesu iyinjban opban yan iyigit, “Gak Juda amin dakon kila amin madep, ma?”

34 Yanban Yesu da iyigit, “Unjun gaga nandanek yosol, bo amin di da nak do yan gayiwit?”

35^d Yanban Pailat da yagit, “Nak Juda amin kinda dima! Gaga dakon amin kabigo gat ae mukwa sogok amin dakon amin madep kabigo gat da gak abidan anan nagon anoben. Gak ninan agil?”

36 Yanban Yesu da yan iyigit, “Nak da Amin Kila Asat unjun on miktim dakon yo dima. On miktim dakon tam nak dakon oman monjino gat emat wamanakwa amin kinda da nak Juda amin da kisiron aripmi dima nepbam. Nak da Amin Kila Asat unjun kokup njwakjwari dakon yo.”

37 Yanban Pailat da iyigit, “Asi gak kila amin madep kinda, ma?”

Yanban Yesu da kobogi yan iyigit, “Kila amin madep kinda yan nayisal unjun asi bami yosol. Nak gen bami minat amin morap yoyiken do on miktimon pigim. Mibili yan do men da anlagit. Gen bami yolgan amin morap unjun nak dakon gen do mirak yopmanan.”

38 Yanban Pailat da iyigit, “Gen bami unjun yo kinda ni?”

Pailat da Yesu tilak kindapmon anjatni do yagit

(Mt 27.15-31; Mk 15.6-20; Lk 23.13-25)

Pailat gen unjun iyinek aeni wanga Juda aminon pigeke yan yoyigit, “Nak da gulusun kinda agit do gen yan imnen da arip dimasi kosot.

^a 18.27 Jn 13.38 ^b 18.31 Jn 19.6-7 ^c 18.32 Jn 3.14; 12.33 ^d 18.35 Jn 1.11

³⁹Mani Yapyap Bilagon anpakji yolek amin kinda dam tebanon nan wital yipbo kin kin an. Do Juda amin dakon kila amin madep nan yipbo kisak bo nian nandan?”

⁴⁰Yanban yan tidanek yawit, “Barabas nan yipbi kisak.” Barabas unun kabo noknok, ae amin dapmanek yoni gwayan amin kinda.

19 ¹Pailat da yanban Yesu abidanek baljawit. ²Ajakwa emat amin da nap keli ton kindanaj kila amin madep dakon pelit yombem kinda wasanek Yesu da busunon yipgwit. Yan anek imal dubak gami kinda nan pan imgwit. ³Anek kapmatjok da kin yan iyiwit, “Gildat tagi, Juda amin dakon kila amin madep!” Yan iyinek mogim kulbak anjakgwit.

⁴Ajakwa Pailat wanja aeni pigi Juda amin yan yoyigit, “Nak da unun amin jikon abiko yanji nandan imni, nak da unun amin gulusunni kinda agit do gen yan imneŋ da arip dimasi kosot.” ⁵Yesu nap keli ton ban pelitni waman imgwit gat ae imal dubak gami kisi kwenikon sigin tanakwa wanja pigit. Pinakwan Pailat da amin yan yoyigit, “Kabiti, unun amin oni.”

⁶Yanakwan mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat ae obip amin gat da Yesu kanek tebai yan tidanek yan yawit, “Tilak kindapmon anakba kimakban! Tilak kindapmon anakba kimakban!”

Yanba Pailat da yoyigit, “Disi abidan anki tilak kindapmon anakba kimotjak. Nak da gulusunni kinda agit do gen yan imneŋ da arip dima kat.”

⁷Mani Juda amin da yan iyiwit, “Unun amin da iyi do ‘Nak Pinok dakon Monji’ yan yagit. Nin dakon gen teban da unuden amin si kimotni do yosok.”

⁸Pailat gen unun nandanek mibiltok pasalgit unun si yapmanek madepsi pasalgit. ⁹Anek aeni gapman yutnon wigi Yesu yan iyigit, “Gak dukon nani?” Mani Yesu da gen kobogi kinda dima iyigit. ¹⁰Anakwan Pailat da iyigit, “Kobogi nayik do dima nandisal, ma? Gepbo kiki bo ae tilak kindapmon gitni dakon yan dagok nagon gin tosok. Gak unun dima nandisal, ma?”

¹¹Yanban Yesu da iyigit, “Pinok kwen egisak unun da tapmim dima gangut tam, gak da nak abin nepbi dakon tapmim kinda dima tan gaban. Do amin gak da kision nepmak unun dakon yokwi da gak dakon yokwi yapmandak.”

¹²Pailat gen unun nandanek Yesu yipban isal kisak do kosit wisik agit. Mani Juda amin da yan tidanek yan yawit, “Gak unun amin yipbi kisak kan, gak Sisa dakon notni dima. Amin iyi do nak kila amin madep yan yosok unun Sisa dakon uwalni.”

^e 19.2 Lk 23.11 ^f 19.9 Mt 27.12 ^g 19.11 Jn 10.18; Ya 2.23; Ro 13.1 ^h 19.12 Lk 23.2; Ya 17.7

¹³Pailat gen uŋun nandaŋek Yesu aŋaŋ waŋga abigigit. Abigek tamo kinda mani Tip Baŋ Yaliŋbi Tamo yaŋ yoŋ uŋudon gen kokwin aŋ yiyit tamo kinda tosok uŋudon yikgit. (Uŋun tamo Ibru genon da Gabata yaŋ yoŋ.) ¹⁴Aŋwa Yapyap Bilak do nandaŋek jap paŋkosit ak bisap, gildat binap 12 kilok agit. Pailat da Juda amin yaŋ yoyigit, “Kabit, kila amin madepji oni.”

¹⁵Yaŋban yaŋ tidanek yawit, “Aŋabigit! Aŋabigit! Tilak kindapmon aŋakgit!”

Yaŋba Pailat da yoyigit, “Kila amin madepji tilak kindapmon aŋakgeŋ do nandaŋ?”

Yaŋban mukwa sogok amin dakon amin madep kabi da yaŋ yawit, “Ninon kila amin madep kinda dima egisak. Sisa kalonŋin!” ¹⁶Pailat da Yesu tilak kindapmon aŋatni do emat amin da kisiron yipban abidaŋ aŋkiwit.

Yesu tilak kindapmon aŋakgwit

(Mt 27.32-44; Mk 15.21-32; Lk 23.26-43)

¹⁷Yesu iyi tilak kindapni guramigek kokup pap yipmaŋek miktim tim kindakon kiwit, mani Busuŋ Kidat. Ibru genon da Golgata yaŋ yoŋ.

¹⁸Uŋudon tilak kindapmon aŋakgwit. Amin bamori kisi tilak kindap teri teri dapmaŋakwa Yesu binapmon akgit.

¹⁹Pailat da yaŋban but piso gen kinda mandaŋ tilak kindapmon yipgwit. Gen uŋun yaŋ, YESU NASARET AMIN, JUDA AMIN DAKON KHLA AMIN MADEPNI ²⁰Uŋun kosiri kapbi mandawit. Ibru gen, ae Rom gen, ae Grik genon da kisi mandawit. Yesu aŋakgwit miktim tim uŋun kokup pap da kapmatjok tagit, do Juda amin morapmi da gen uŋun manjiwit. ²¹Juda amin dakon mukwa sogok amin dakon amin madep kabi da Pailat yaŋ iyiwit, “ ‘Juda amin dakon kila amin madepni’ yaŋ dima mandaki. Gen yaŋ mandaki: ‘On amin da yagit, Nak Juda amin dakon kila amin madepni.’ ”

²²Yaŋba Pailat da yagit, “Yum koni. Gen kili mandat uŋun dagin tosak.”

²³Emat amin da Yesu tilak kindapmon aŋagek imalni timikgwit. Timigek kokwin 4 kabi aŋakwa kalon kalon da imalni kalon kalon timikgwit. Ae paba pigik dubakni kisi abidawit. Paba pigikni sanbekni uŋun mini imal diwat kalonŋi naŋ bupbi kawit. ²⁴Yaŋ kaŋek notni yoyiŋ yoyiŋ aŋek yaŋ yawit, “Dima pudoneŋ. Namin da abidosak yaŋ do satu wasok aneŋ.” Yaŋ yaŋek yaŋ gin aba Piŋkop da papiakon gen kinda tosok uŋun bami toŋ agit. Gen uŋun yaŋ:

“Imalno kokwinigek timikgwit, ae namin da paba pigikno abidosak yaŋ do satu wasok awit.”

Do emat amin da yan awit.

²⁵Yesu dakon merji, ae merji dakon padige, ae Maria unun Klopas dakon miñatni, ae Maria Makdala kokup papmon nani, unun miñat kabi da Yesu dakon tilak kindap da kapmatjok akgwit. ²⁶Yesu da merji gat ae pañdet but dasi galak tar ingut unun kapmatjok akbal pindagek merji yan iyigit, “Miñat, on gak dakon monjigo.” ²⁷Ae pañdet unun yan iyigit, “On gak dakon mengo.” Unun bisapmon da wasañek pañdet unun da Maria anki yutnikon kila agit.

Yesu kimakgit

(Mt 27.45-56; Mk 15.33-41; Lk 23.44-49)

²⁸Yesu pi morapni kili unun mudosok yan nandañek, ae Piñkop da papiakon gen kinda tosok unun bami ton asak dosi nandañek yan yagit, “Tekno bap tosok.” Gen unun yanjakwan ²⁹wain kinam kinda kapmatjok tagit. Do yo kinda gugidan yombem abidañ wainon sibiñba tugañban, isop kindap dakon kilijikon walik yipba Yesu da dulumon wigigit. ³⁰Wikwan Yesu da wain nañek yan yagit, “Kili unun mudosok.” Yan yanjek busuñi tadik piñek wupni yipban kigit.

Emat amin kinda da Yesu dakon gekgegi sugagit

³¹Kili Sabat bisap dakon yo pañtagap ak gildat agit. Unun Sabat unun bisap madepsi kinda, do Juda amin da tilak kindapmon bumjot dima toni do nandawit. Yan nandawit do amin tilak kindapmon akgwit dakon kandapni dapman jokgal do Pailat iyiwit. Yan aba tepmi kimakba bumjotni pañkini yañon da yawit. ³²Yañba emat amin da kiñ amin bamot Yesu gat dapgwit dakon kandapni dapman jokgalgwit. ³³Mani Yesukon abiñ kañba kili kimakgit kawit, do kandapni dima añañ jokgalgwit. ³⁴Mani emat amin kinda da Yesu dakon gekgegi gwawia nañ sugagit. Sugañban unudon gin pakbi yawiyo da pakgwit. ³⁵Yo unun si kagit amin unun da iyi unun dakon yan teñteñok asak. Ae iyi bamisi yosot yan nandisak, do jiyo kisi nandañ gadat ani yan do gen unun yan teñteñosok. ³⁶Yo unun aba Piñkop da papiakon gen kinda tosok unun bami ton agit. Gen unun yan:

“Kídatni kinda dima añañ jokgaldañ.”

³⁷Ae Piñkop dakon gen kinda gat yan tosok:

“Amin da giptimi sugawit unun kokdañ.”

Yesu dakon bumjotni kimakbi tamo kalugi kindakon yipgwit

(Mt 27.57-61; Mk 15.42-47; Lk 23.50-56)

³⁸Kili don Josep Arimatea kokupmon nani da kiñ Yesu dakon bumjotni Pailat da nandañ iban ankisak do iyigit. (Josep unun Yesu dakon

j 19.25 Mt 27.55-56 k 19.26 Jn 13.23 l 19.28 Kap 22.15 m 19.29 Kap 69.21

n 19.31 GT 21.22-23 o 19.35 Jn 21.24 p 19.36 TP 12.46; IDT 9.12; Kap 34.20

q 19.37 Sek 12.10; PA 1.7

pañdetni kinda. Mani Juda amin dakon kila amin do pasalek Yesu do nandañ gadatni si anġisibigit.) Pailat da nandañ iban Josep da kiñ Yesu dakon bumjotni anġigit. ³⁹Ae Nikodemus kalip Yesu kalbi kiñ kagit uñunyo kisi uñun bisapmon gin apgut. Uñun yo kibañi toñ tagisi di timik pañpagut. Uñun kindap bamori dakon gawoñi bañ iktagilek wasawit. Yo kibañi tagisi uñun dakon jigini uñun 30 kilo da arip. ⁴⁰Josep gat Nikodemus gat da Yesu dakon bumjotni abidañek yo kibañi tagisi uñun tagal imgumal. Yañ añek imal tagisi bañ gwilikgimal. Uñun Juda amin da anpagon amin kimakbi do yañ añ. ⁴¹Yesu tilak kindapmon anġagwit da kapmatjok pi kinda tagit. Uñun pigagagwan kimakbi tamo kalugi kinda tagit. Uñun tamokon bumjot kinda dima yipbi. ⁴²Uñun Juda amin da Sabat bisap dakon yo pañtagap ak bisap, ae kimakbi tamo uñun kapmatjok tagit, do amin bamot Yesu dakon bumjotni anġi uñungwan yipgumal.

Yesu kimoron da pidagit

(Mt 28.1-8; Mk 16.1-8; Lk 24.1-12)

20 ¹Sonda wisa dagokdo pilin tuk tañakwan gin Maria Makdala kokupmon nani kimakbi tamokon apgut. Abiñ kañban kimakbi tamo dakon yoma soggwit dakon tip kili anġobilba kigit kagit. ²Yañ kañek timtim yañek kiñ Saimon Pita gat ae Yesu da pañdetni kinda but dasi galak tañ imgut uñun bamot yañ yoyigit, “Amin Tagi kimakbi tamokon nañ anġabigeñ. Anġi dukwan yipmañ uñun dima nandamañ.”

³Yañban Pita gat ae pañdet kinda uñun gat kimakbi tamokon kigimal. ⁴Amin bamot kisi timtim yañek kigimal, mani pañdet kinda uñun da Pita yapmañek uñun da kalip kimakbi tamokon kiñ altagit. ⁵Kiñ pagadañek kimakbi tamogwan wusigit. Wusiñek imal tagisi Yesu dakon bumjotni wamgwit uñun tañba pindakgit. Mani dima wigigit. ⁶Saimon Pita uñun da buñon abiñek uñun kimakbi tamogwan wigigit. Wigek imal tañba pindakgit. ⁷Ae imal kinda kagit uñun Yesu da busuñon wabi. Imal uñun imal diwari gat dima tawit. Uñun gironġikbi da iyindage tañban kagit. ⁸Ae pañdet uñun kinda mibiltok kimakbi tamokon kigit uñun kisi wigigit. Wigi pindagek nandañ gadat agit. ⁹Uñun bisapmon Piñkop da papiakon Yesu kimoron da ae pidokdisak dakon gen tosok uñun do dima nandaba pisagit. ¹⁰Yo uñun pindagek pañdet bamot tobil kokupmon kigimal.

Maria Makdala kokupmon nani da Yesu kagit

(Mt 28.9-10; Mk 16.9-11)

¹¹Maria kimakbi tamo da wanġa agek kunam takgit. Kunam tagek tagek pagadañek kimakbi tamogwan wisigit. ¹²Wisineñ añelo bamori imalni

r 19.39 Jn 3.1-2 s 20.9 Ya 2.24-32; 1Ko 15.4

kwakwagi pindakgit. Uñun añelo bamot Yesu dakon bumjotni da tagit uñudon yikgimal. Kinda busuñi da tagiron yikgit, añakwan kinda kandapni da tagiron yikgit. ¹³Maria yañ iyigimal, “Mĩjat gak kunam nido takdal?”

Yañbal yañ yoyigit, “Amin Tagino abidañ añki dukwan yipmañ uñun dima nandisat.” ¹⁴Yañ yañek tobil Yesu akban kagit. Mani Maria da uñun Yesu yañ dima kañban pisagit.

¹⁵Kili Yesu da yañ iyigit, “Mĩjat gak nido takdal? Gak namin nañ wisisal?”

Maria da pikaga uñun dakon pi monji kinda yañ nandañek yañ iyigit, “Amin tagi, gak da bumjot añkil kañ, dukwan yipmal nayiñbi kiñ abidañ añopben.”

¹⁶Yañban Yesu da yagit, “Maria!”

Yañban Maria da tobil Ibru genon da yañ iyigit, “Rabonai.” (Rabonai uñun dakon mibili uñun Yoyiñdet.)

¹⁷Yañban Yesu da yañ iyigit, “Nak Datnokon dima wigit, do nak dima abidoki. Kiñ notno kabi yañ yoyiki, ‘Nak Datno ae ji dakon Datji uñudon wigikeñ. Piñkopno ae ji dakon Piñkopji uñudon wigikeñ.’ ”

¹⁸Iyiñban Maria Makdala kokupmon nani da kiñ pañdet kabi yañ yoyigit, “Amin Tagi nak da kili kat.” Yañ yoyiñek Yesu da gen iyigit uñun yoyigit.

Pañdetni da Yesu kawit

(Mt 28.16-20; Mk 16.14-18; Lk 24.36-49)

¹⁹Sonda pilin kaga pañdetni Juda amin dakon kila amin do pasalek yut kindakon muwugek yoma beñgan añek yikgwit. Yigakwa Yesu da abin bikbik nikon agek yañ yoyigit, “Butji yawori tosak.” ²⁰Yañ yañek kisit bamotni ae gekgekniyo yolĩnban pañdetni Amin Tagini kañek but galak madepsi nandawit.

²¹Aeni Yesu da yañ yoyigit, “Butji yawori tosak. Dat da nak yabekgit, yañ gin nak da ji yabekdat.” ²²Yañ yañek migani pisonban pañdetnikon kiñakwan yañ yagit, “Ji Telagi Wup abidoni. ²³”Ji amin dakon yokwini yopmañ yomni kañ, diwarini pasil yomdañ, ae dima yopmañ yomni kañ, diwarini tañ yomdañ.”

Tomas da Yesu kagit

²⁴Pañdetni diwari Yesu kawit bisapmon kinda uñun notni gat dima egipgwit, mani uñun Tomas (ae mani kinda Yayat). ²⁵Pañdet diwari da Tomas yañ iyiwit, “Nin Amin Taginin kamañ!”

Yañ iyinba Tomas da yoyigit, “Kisirikon biriñ tamo dima pĩndagek witjikeñ, ae gekgegikon wuda gwaljik dima witjikeñ kañ, ji da gen nayan uñun do nandabo bami dima asak.”

† 20.14 Lk 24.16; Jn 21.4 † 20.17 Ro 8.29; Ibr 2.11-12 † 20.20 Jn 16.22; 1Jn 1.1
 † 20.23 Mt 16.19

²⁶Gildat 7 kabi mudarakwa pañdet kabi ae notni Tomas gat kisi yutnon muwugek yoma beŋgan awit. Mani Yesu abiŋ bikbik nikon altaŋban kawit. Altaŋek yaŋ yoyigit, “Butji yawori tosak.” ²⁷Yaŋ yoyiŋek Tomas yaŋ iyigit, “Gak abiŋ kisitno witjiŋek pindat. Aŋek kisitgo awiŋ gekgeknokon witjiki. Gak but bamot dima aŋek nandaŋ gadaŋ nabi.”

²⁸Yaŋban Tomas da yaŋ iyigit, “Amin Tagino ae Piŋkopno.”

²⁹^xYaŋ yaŋban Yesu da iyigit, “Gak kili nandal, do nandaŋ gadaŋ namisal. Amin nak dima nandaŋek nandaŋ gadaŋ namaŋ, uŋun amin kisik kisik tagi ani.”

On papia dakon mibilisi

³⁰Yesu da wasok tapmimi toŋ diwari morapmisi aŋakwan pañdetni da pindakgwit, uŋun on papiakon dima mandabi. ³¹^yMani papia on yaŋ do mandabi. Ji da Yesu uŋun Kristo yaŋsi nandaŋ gadaŋ imni. Ae Yesu uŋun Piŋkop dakon Monjisi yaŋ nandaŋ gadaŋ imiŋakwa, uŋun da manon egip egip abidoni, mibili yaŋ do papia on mandabi.

Yesu aeni pañdet kabinikon altaŋ yomgut

(Kilapmi 21)

Yesu pañdetni diwari do altaŋ yomgut

21 ¹Don aeni Yesu da pañdetni Galili Pakbi idap ileŋikon egakwa altaŋ yomgut. Altaŋ yomgut dakon gen uŋun yaŋ. ²Saimon Pita, ae Tomas (Yayat yaŋ iyiwit), ae Nataniel (Galili miktim, Kana kokupmon nani kinda), ae Sebedi dakon monji bamot gat, ae Yesu dakon pañdetni bamori gat kisi egipgwit. ³^zSaimon Pita da notni yaŋ yoyigit, “Nak tap kilap ilit do kisat.”

Yaŋban yawit, “Nin kisin kineŋ.” Yaŋ yaŋek boron wigeŋ kiwit. Mani uŋun kalbi tap kilap kinda dima ilikgwit.

⁴Wisa dagokdosi gildat dima wiŋakwan Yesu uŋun pakbi idap ileŋikon akban kawit, mani uŋun Yesu yaŋ dima kaŋba pisagit. ⁵Aŋakwa Yesu da yaŋ yoyigit, “Not kabi, ji tap kilap di ilaŋ?”

Yaŋban yawit, “Dima.”

⁶Yaŋba yaŋ yagit, “Ji yikji bot amin tet do maba kwan tap kilap di ilitni.” Yaŋ yaŋban yikni maba pikwan tap kilap morapmisi pigi tugaŋba yik ilik awik do aŋtidok awit.

⁷^aYaŋ aŋakwa pañdet Yesu da galak taŋ imgut uŋun da Pita yaŋ iyigit, “Uŋun Amin Tagi mani!” Saimon Pita uŋun pi do aŋek ilikba

^x 20.29 1Pi 1.8 ^y 20.31 Jn 3.15; Ro 1.17; 1Jn 5.13 ^z 21.3-6 Lk 5.4-7 ^a 21.7 Mt 14.29; Jn 13.23

pigik kadimni kili ilik yipgut. Do notni da “Ujun Amin Tagi mani!” yan yanban nandajek ilikba pigik kadimni ae panjek pakbigwan pan magit. ⁸Manjek ilejikon kinjakwan notni boron da bunjon yolgwit. Yolek yikni tap kilap tujanbi walimbil ilik anjan kiwit, nido bot unun pakbi dubagikon dima tagit, 100 mita unun da tilagon gin tagit. ⁹Kin ilejikon wigek yan pindakgwit: kindap kinda sogit da patderikon tap kilap kinda tagit, ae bretyo kisi tanba pindakgwit.

¹⁰Pindagakwa Yesu da yan yoyigit, “Ji abisok tap kilap ilan di panpagut.”

¹¹^bYanban Saimon Pita da boron wigek tap kilap yik ilikban ilejikon wigigit. Yigon tap kilap madep madep 153 yan da pigi tugawit, mani yik unun dima dagagit. ¹²Yesu da yan yoyigit, “Ji abin jap nabit.” Ujun Amin Tagini yan kili nandan mudawit, do gen unun yanban panjetni si pasalek kinda da “Gak namin?” yan dima iyiwit. ¹³Anakwa Yesu kindapmon kinjek bret ae tap kilap timigek panjetni do yomgut. ¹⁴^cYesu kimoron da pidan panjet kabinikon on altan yomgut unun da aban kosiri kapbi agit.

Yesu da Pita yan iyigit, “Gak sipsipno kila abi”

¹⁵Jap nan mudajek Yesu da Saimon Pita yan iyigit, “Saimon, Jon dakon monji, gak nak do but dasi galak tan namin kimagek on amin kabi da but dasi galak tan naman unun yapmandal, ma?”

Yanban Pita da yagit, “Asi, Amin Tagi, gaga nandisal. Nak but dasi galak tan gamisat.”

Yanban Yesu da iyigit, “Sipsip monin kabino upmokgi.”

¹⁶^dAe kosiri kinda gat yan iyigit, “Saimon, Jon dakon monji, gak nak do but dasi galak tan namisal, bo dima?”

Yanban Pita da yagit, “Asi, Amin Tagi, gaga nandisal. Nak but dasi galak tan gamisat.”

Yanban Yesu da iyigit, “Sipsipno kila abi.”

¹⁷Ae Yesu da iyanban kosiri kapbi anakwan aeni yan iyigit, “Saimon, Jon dakon monji. Gak but dasi galak tan namisal?” Pita unun Yesu da kosiri kapbi “Gak but dasi galak tan namisal?” yan iyigit, do buri jik tagit.

Yan nandajek Yesu yan iyigit, “Amin Tagi, yo morap unun nandan mudosol. Nak but dasi galak tan gamisat, gaga nandisal.”

Yanban Yesu da yan iyigit, “Gak sipsipno upmokgi. ¹⁸Asisi gayisat, gak monji gimoni egipgul bisapmon ilikba pigikgo panjek kokup dukwan kik do nandagil unudon kin kin agil. Mani amin pelan aki bisapmon, kisitgo anenagaki amin njwaknjwari da ilikba pigikgo pan gaminek gak anjan kosit dima kik do nandaki unun nan anakidjan.” ¹⁹^eYesu gen on Pita kosit

^b 21.11 Lk 5.6 ^c 21.14 Jn 20.19,26 ^d 21.16 Ya 20.28 ^e 21.19 Mt 16.24-25; 2Pi 1.14

nianjon da kimagek Pinjok man madep imjak unjon do yagit. Yan yanjek iyigit, “Nak nolgi.”

Yesu da pañdet kinda si galak tanj imgut, unjon dakon gen

^{20f}Pita da tobil pañdet kinda Yesu da but dasi galak tanj imgut unjon kagit. Unjon bujon yol pañpañ apgut. (Unjon amin jap nawit bisapmon Yesu dakon pibit da kapmatjok busuñi unjonjok yipmanjek Yesu yan iyigit, “Amin Tagi, namin da gak uwal da kisiron gepjak?”) ²¹Pita da unjon amin karek Yesu yan iyigit, “Amin Tagi, ae on amin iwa?”

²²Yanban Yesu da yan iyigit, “Egakwan gin nak aeno tobil apbej do nandaken bo dima, unjon nak dakon yo. Gak nak nol.” ²³Yan yanban binap gen kinda pañmuwukbi kabikon kin ireñ tagit. Gen unjon yan: “Unjon pañdet dima kimotdisak.” Mani Yesu da pañdet unjon dima kimotjak yan dima yagit. “Egakwan gin nak aeno tobil apbej do nandaken bo dima, unjon nak dakon yo”, unjon gin yagit.

^{24g}Unjon pañdet da unjon yo morap dakon yan tenjenok anek gen unjon mandagit. Nin nandaman, gen unjon yan tenjenosok unjon bamisi. ^{25h}Yesu da yo diwari morapmisi gat agit. Yo morap agit kisi morap papiakon mandanen kan, miktimon papi unjon da toni dakon tamo aripmi dima bo toni.